

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

โดย

นางสาวศิริพร สิ้นพรม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ADMINISTRATION OF LEARNER'S DEVELOPMENT ACTIVITIES
IN KONGTHONG WITAYA SCHOOL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2025
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา
โดย	นางสาวศิริพร สีนพรม
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

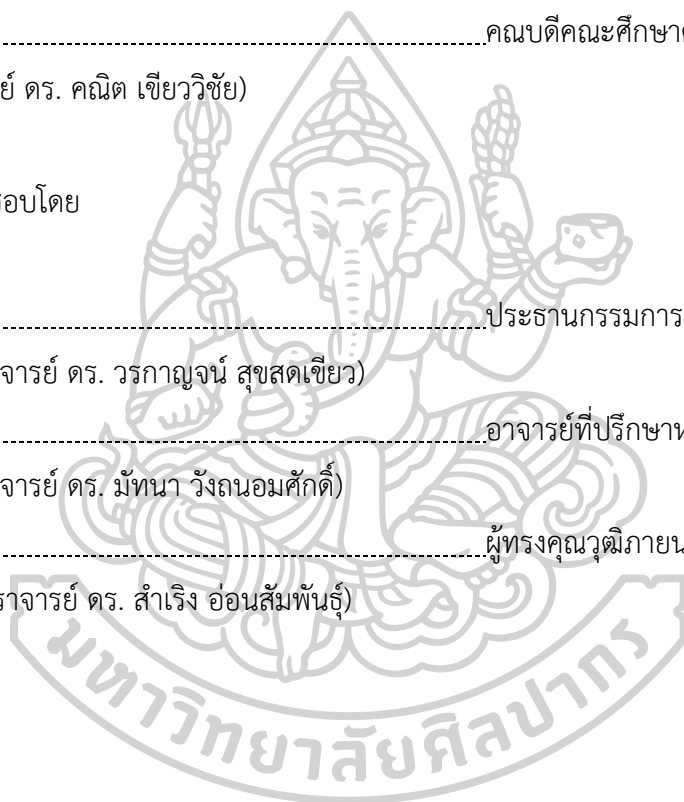
.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธุ์)

650620090 : การบริหารการศึกษา แผน ข

คำสำคัญ : การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นางสาว ศิริพร สีนพรม: การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนคงทองวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามความคิดเห็น 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน และระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง ด้านศึกษาวิจัยทัศน พันธ์กิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ด้านการสำรวจข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา จากการวิเคราะห์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ทั้ง 7 ด้าน ตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ของเดมมิ่ง ด้านการประชุมชี้แจง ควรเพิ่มความถี่และรูปแบบการประชุมทั้งครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจในปฏิทินและเกณฑ์ประเมินผล โดยเฉพาะกิจกรรมนอกสถานศึกษา ด้านศึกษาวิจัยทัศนและโครงสร้างหลักสูตร ควรมอบหมายให้ครูและหัวหน้ากิจกรรมวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับเป้าหมายหลักสูตร และจัดทำข้อมูลผลการเข้าร่วมรายภาคเรียน ด้านการสำรวจข้อมูลควรสำรวจจุดเด่นสถานศึกษา บุคลากร ชุมชน และความสนใจผู้เรียน เพื่อนำไปกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการจริง ด้านการร่วมกันวางแผนควรกำหนดนโยบายสนับสนุนทรัพยากร และให้หัวหน้ากิจกรรมประสานงานหลัก พร้อมเพิ่มบทบาทผู้ปกครองและผู้เรียนในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรม ด้านการปฏิบัติตามแผนควรเขียนโครงการอย่างเป็นระบบ ปรับกิจกรรมให้ทันสมัย เปิดลงทะเบียนออนไลน์ และติดตามแก้ปัญหาระหว่างดำเนินงาน ด้านการประเมินผลควรกำหนดเกณฑ์เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 80% ประเมินทั้งเวลา พฤติกรรม และผลงาน พร้อมจัดซ่อมเสริมและรายงานผลสม่ำเสมอ และด้านการสรุปรายงานผล ควรปรับรูปแบบรายงานให้กระชับ เข้าใจง่าย ใช้ช่องทางหลากหลาย เพื่อให้ข้อมูลถูกนำไปใช้พัฒนา กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

650620090 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : administration of learners' development activities

Miss Siriporn SINPROM : ADMINISTRATION OF LEARNER'S DEVELOPMENT
ACTIVITIES IN KONGTHONG WITAYA SCHOOL Thesis advisor : Associate Professor
Mattana Wangthanomsak, Ph.D.

The purposes of this independent study were to determine 1) The administration of Learners' Development Activities of Kongthong Wittaya School 2) The guidelines for the administration of Learners' Development Activities of Kongthong Wittaya School. The samples used in this study were 76 teachers of Kongthong Wittaya School. The instruments used for this study were 1) an opinionnaire 2) A focus group discussion. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The findings of this study were as follows:

1. The administration of Learners' Development Activities of Kongthong Wittaya School was collectively at the highest level. When considering each aspect, 6 aspects were found at the highest level and 1 aspect was found at high level, ranking by arithmetic mean from highest to lowest: Summarizing and reporting the performance results, Implementing activities according to the operational plan, Defining assessment methods and evaluation criteria, Joint planning among teachers, students, and related parties, Studying the school's vision, mission, goals, desired characteristics, and curriculum structure, Conducting meetings to inform teachers, students, and parents, respectively. surveying the readiness of the school, community, and locality, as well as identifying students' problems and needs.

2. The guidelines for managing student development activities at Kongthong Wittaya School were derived from the analysis of the seven aspects of management based on Deming's PDCA (Plan-Do-Check-Act) cycle, Conducting Meetings to Inform Teachers, Students, and Parents The frequency and formats of meetings for teachers, students, and parents should be increased to ensure a clear understanding of the activity calendar and evaluation criteria, especially for off-campus activities. Studying the School's Vision, Mission, Goals, Desired Characteristics, and Curriculum Structure Teachers and activity leaders should be assigned to analyze the alignment between activities and curriculum goals and to compile participation data for each semester. Surveying the Readiness of the School, Community, and Locality, as well as Identifying Students' Problems and Needs The strengths of the school, personnel, community, and students' interests should be surveyed to design activities that genuinely respond to learners' needs. Joint Planning Among Teachers, Students, and Related Parties Policies should be established, resources adequately supported, and activity leaders assigned as key coordinators. The roles of parents and students in providing feedback should also be strengthened to improve the effectiveness of activities. Implementing Activities According to the Operational Plan Projects should be systematically developed, activities modernized, online registration provided, and ongoing monitoring conducted to address problems during implementation. Defining Assessment Methods and Evaluation Criteria Participation should be set at a minimum of 80%. Evaluation should cover attendance, behavior, and performance, with remedial activities provided as needed and results consistently reported. Summarizing and Reporting the Performance Results Reporting formats should be improved to be concise and easy to understand, using multiple communication channels so that the information can be effectively applied for continuous activity improvement.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา” สำเร็จลุล่วงด้วยดีซึ่งได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานกรรมการการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธุ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการค้นคว้าอิสระเล่มนี้จนถูกต้องและเสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำ และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และ วิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่ช่วยให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนคงทองวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาแด่ พระคุณมารดาและครอบครัว ครูบาอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

ศิริพร สีนพรม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อคำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	1
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1
ความหมายของการบริหาร.....	1
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	3
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5
แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	6

ขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	7
โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	8
การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	9
เกณฑ์การตัดสิน.....	11
แนวทางการแก้ไขกรณีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์.....	12
งบประมาณค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....	12
บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง.....	15
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	17
ข้อมูลโรงเรียนคงทองวิทยา.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
งานวิจัยในประเทศ.....	29
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	33
สรุป.....	35
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	36
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	36
ระเบียบวิธีวิจัย.....	37
แผนแบบการวิจัย.....	37
ประชากร.....	37
กลุ่มตัวอย่าง.....	37
ตัวแปรที่ศึกษา.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สรุป.....	42
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน คง ทองวิทยา.....	46
ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคองทองวิทยา	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
การอภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	65
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	65
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	66
รายการอ้างอิง	67
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	71
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	73
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้า ร่วมการสนทนากลุ่ม.....	79
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	84

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล	38
ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยภาพรวม	46
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง	47
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร	49
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน	50
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง	51
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน	52
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล	53
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน	54

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	7
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	8
แผนภูมิที่ 3 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	8
แผนภูมิที่ 4 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	9

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคลสังคม บ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะ กันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด¹พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่ครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล เมื่อวันที่จันทร์ ที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตราที่ 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข² นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการจัด การศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 มาตราที่ 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ³ มาตราที่ 24 กล่าวถึง การดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการไว้ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง

¹ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ,พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช, เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2567, เข้าถึงได้ จาก <https://www.thaihealth.or.th/>

² กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2545), 5-6.

³ เรื่องเดียวกัน., 13-14.

คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ⁴ นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตร ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) มีความรู้อันเป็นสากลและความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย (4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข⁵

ดังนั้นการจัดการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องพัฒนามนุษย์ให้ครบทุกด้าน ตั้งแต่ร่างกาย จิตใจ ความรู้และคุณธรรม โดยผ่านการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ 8 กลุ่มวิชาควบคู่กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์จริง รู้เป้าหมาย ความต้องการและความถนัดในตนเองเพื่อพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทันเหตุการณ์ปัจจุบันและใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของคุณธรรมอันดีงาม

⁴ เรื่องเดียวกัน., 14-15.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551),5.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ⁶ และได้กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน มาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะ และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์⁷ และได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุม 3 ลักษณะเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์⁸

ดังนั้นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบครบทุกขั้นตอน สิ่งสำคัญที่สุดต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อจัดประสบการณ์ที่ครอบคลุมกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชน นอกจากนี้ยังถือเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองจุดมุ่งหมายและวิสัยทัศน์ของหลักสูตร ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

⁶ เรืองเดียวกัน., 4.

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 2.

⁸ เรืองเดียวกัน,19.

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนคททงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-6 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี มีคุณธรรม ทั้งร่างกาย และสติปัญญา เพื่อใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ในทุกสถานการณ์ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ดังอัตลักษณ์ของโรงเรียนคททงวิทยา ว่า “นักเรียนดี มีคุณธรรม เลิศล้ำการกีฬา ก้าวหน้า ICT” ผ่านการจัดการศึกษาในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ควบคู่กับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์รอบด้าน ซึ่งถือว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนที่ขาดมิได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและจริงจัง ให้ตรงกับบริบท ของสถานศึกษาชุมชนและความต้องการของผู้เรียน มีการตรวจสอบ ประเมินผล นิเทศติดตาม ตามสภาพจริง สถานที่พร้อมต่อการจัดกิจกรรม รวมถึงสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอน เห็นความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และหัวหน้าลูกเสือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคททงวิทยา จำนวน 3 ท่าน พบว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนคททงวิทยา ปรากฏปัญหาในหลายประเด็น เช่น 1) สถานที่ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม บางกิจกรรม 2) ผู้จัดกิจกรรมขาดการสำรวจความต้องการของผู้เรียนในการจัดกิจกรรม⁹ 3) ผู้เรียน ไม่สามารถเลือกกิจกรรมได้ตรงตามความต้องการของตนเอง 4) ขาดการประสานความร่วมมือ ที่มีประสิทธิภาพระหว่าง ครู ผู้เรียน และสถานศึกษา¹⁰ 5) นำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการปฏิบัติงานแล้วมาพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อยและไม่ต่อเนื่อง¹¹

⁹ สัมภาษณ์ นางสาวเนตรราง อำนวยนาถพงษ์, หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนคททงวิทยา, 5 มกราคม 2567.

¹⁰ สัมภาษณ์ นางสาวญาณิศา ไพรวลย์, หัวหน้าลูกเสือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 5 มกราคม 2567.

¹¹ สัมภาษณ์ นางสาวปัทมา โสภิตชาติ, รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการโรงเรียนคททงวิทยา, 31 มกราคม 2567.

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องได้รับความร่วมมือจากครู ผู้เรียน ฝ่ายบริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา การวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ตามความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่องการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ว่าอยู่ในระดับใด และมีแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยาอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา
2. เพื่อทราบแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัย เพื่อเป็น แนวทางในการค้นหาคำตอบในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา มีได้หลายแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนคงทองวิทยา ได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (Systems Approach) ตามกรอบแนวคิดของ ลูเนนเบิร์ก และออสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ได้กล่าวถึงวิธีการในเชิงระบบว่า สถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับภายนอกอย่างต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์กันภายใน โดยระบบจะยอมรับปัจจัยนำเข้า (Inputs) เพื่อเข้าสู่กระบวนการการเปลี่ยนแปลง (Transformation process) ปัจจัยนำเข้าให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ภายนอกกับสภาพแวดล้อม (Environment) ในสถานศึกษาเป็นองค์การที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด โดยปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ บุคลากร

สมรรถนะของครู งบประมาณ ทรัพยากรกายภาพ เช่น อุปกรณ์ วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวก และข้อมูลสารสนเทศ เช่น ความรู้ หลักสูตร ส่วนกระบวนการการเปลี่ยนแปลง (Transformation process) ของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ ทักษะการตัดสินใจ สมรรถนะผู้บริหาร ทักษะการสื่อสาร และสุดท้ายคือผลผลิต (Outputs) ซึ่งจะเป็นผลมาจากการบริหารได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความก้าวหน้าของนักเรียนและครู ความพึงพอใจของบุคลากร อยู่ภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment) ซึ่งมีผลต่อการบริหารงานทั้งทางตรงและทางอ้อมได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม สภาพทางการเมือง สภาพภูมิศาสตร์ นโยบายการศึกษา โดยมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและแก้ไขเพื่อให้ดีขึ้นกว่าเดิม¹²

สำหรับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิดนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งกล่าวไว้ดังนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน โดยเสนอเป็นแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ลักษณะคือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน¹³

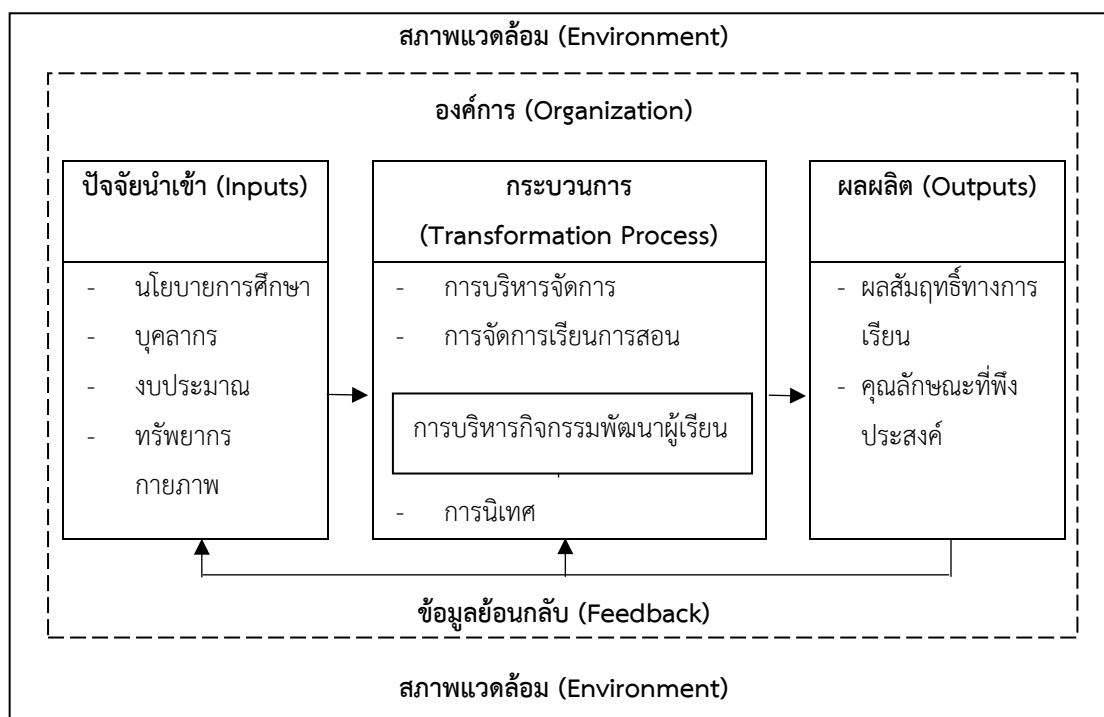
เจษฎา บุญมาโฮม ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ในหนังสือประกอบการเรียนหลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน ตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) ประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง 2) ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) สำรวจข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน 4) ร่วมกันวางแผนระหว่างครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง 5) ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ 6) กำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล แต่ละภาคเรียนและชั้นปี 7) สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน¹⁴

¹² Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed., (California: SAGE Publications, 2022), 23-26.

¹³ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช พุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 14.

¹⁴ เจษฎา บุญมาโฮม, **หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน**, พิมพ์ครั้งที่ 11 (นครปฐม: สไมล์ พรินติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์, 2563), 9-10.

ดังนั้นการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องมีการกำหนดแบบแผน ศึกษาทรัพยากร และสภาพแวดล้อมหรือบริบทรอบสถานศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ภายใต้การกำหนดการประเมินผลที่ชัดเจนจากบุคลากร ที่มีความรู้ เข้าใจเรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การบริหารงานขอสถานศึกษาเกิดคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิภาพที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed., (California: SAGE Publications, 2022), 25.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2553), 14.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมุ่งศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยใช้แนวการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7 ขั้นตอน ตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดไว้ในหนังสือหลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน ดังแผนภูมิที่ 2

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
1) ประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียนและผู้ปกครอง 2) ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร 3) สืบหาข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน 4) ร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง 5) ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน 6) กำหนดการประเมินและเกณฑ์การวัดประเมินผล 7) สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : เจษฎา บุญมาโฮม, **หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (นครปฐม: สไมล์ พรินต์ติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์, 2563), 9-10.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามความหมายของคำศัพท์เฉพาะในการวิจัยไว้ ดังนี้

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร บุคลากรทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เพื่อบูรณาการผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและบุคลิกภาพ โดยผ่านการวางแผนและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงฝึกกระบวนการคิดและทักษะการเผชิญสถานการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ การวางแผนในการใช้ชีวิตอย่างรอบด้าน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของแต่ละคน

โรงเรียนคงทองวิทยา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งอยู่ ณ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2508 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัย ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์งานวิจัย ซึ่งมีเนื้อหาสาระอยู่ 3 ส่วน ได้แก่ 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ข้อมูลโรงเรียนคงทองวิทยา และ 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความหมายของการบริหาร

การบริหาร เป็นกระบวนการจัดการและควบคุมการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรหรือกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น บุคลากร งบประมาณ เวลา และข้อมูล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด การบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำไปปฏิบัติรวมถึงการควบคุมดูแล โดยใช้ศาสตร์และศิลป์เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระบบการบริหารที่เหมาะสมกับองค์กร ซึ่งปัจจุบันได้มีนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายและทฤษฎีของการบริหารและที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

อัลเลน (Allen) ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีบริหารการจัดการสมัยใหม่ที่สร้างประสิทธิภาพให้กับองค์กรและใส่ใจกระบวนการตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ ไปจนถึงการประเมินผล โดยมีรายละเอียด ดังนี้ P – Planning คือ การกำหนดกิจกรรม วิสัยทัศน์ พันธกิจ สร้างเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน หาแนวทางกลยุทธ์ที่โดดเด่น เพื่อปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมาย O – Organizing คือ การกำหนดโครงสร้างตำแหน่ง กำหนดบทบาท หน้าที่ ตลอดจนการทำงานของทุกภาคส่วนให้สอดคล้อง ไม่ทับซ้อนกัน รวมไปถึงการจัดระเบียบในการทำงาน จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน จัดการงานให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด L – Leading คือ ภาวะในการควบคุมการทำงานให้สำเร็จโดยต้องสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนอยากร่วมทำงานได้ ต้องบริหารงานบุคคลได้ดี ต้องเข้าใจการทำงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงมีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้ดี และมีการตัดสินใจที่รอบคอบ ฉับไว ตีเยี่ยม สามารถที่จะนำพา

ทุกคนบรรลุเป้าหมาย C – Controlling คือ การดูแลบุคลากรตลอดจนการทำงานต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์¹⁵

เดมมิ่ง (Deming) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการทำงานที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เรียกว่า วงจร PDCA ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการบริหารองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายได้ เนื่องจากไม่ซับซ้อน และเป็นระบบโดยมีรายละเอียดดังนี้ P- Plan คือการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา การดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดงบประมาณที่จะใช้ วางแผนอย่างรัดกุมรอบคอบ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของงานและเหตุการณ์ D – Do คือ การดำเนินการเพื่อให้ได้ตามแผนที่มีการกำหนดไว้ อาจมีการกำหนดโครงสร้างคณะทำงานรองรับการดำเนินการ C – (Check) คือ ขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ A (Act) คือ การนำผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงต่อไป¹⁶

ธีรศักดิ์ (อุปรมย์) อุปไมยอริชัย กล่าวถึงความหมายของการบริหารไว้ในหนังสือการบริหาร และการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่มผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบ ต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังเป็นศาสตร์ที่มีวิทยาการสามารถ เรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติ ประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร¹⁷

จากคำกล่าวของนักการศึกษาและนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหาร คือการทำงาน ร่วมกันของผู้บริหาร บุคลากร และพนักงานในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์กร โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยี มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการปฏิบัติ และการนำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงในการทำงานครั้งต่อไป เพื่อให้การบริหารและการทำงานมีบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

¹⁵ Louis A. Allen, **Management and Organization**. (New York : McGraw-Hill, 1958)

¹⁶ Deming, W. E. **PDCA Cycle a Quality Approach**. (Cambridge : MA MIT, 1993)

¹⁷ ธีรศักดิ์ (อุปรมย์) อุปไมยอริชัย, **การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน** (พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2567), 29.

อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการบริหารที่มีการจัดระบบจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพในทุกกิจกรรมและสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งมีหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ให้ความหมายไว้ ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้ผู้เรียน มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมสามารถจัดการตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข¹⁸

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะ จากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิต อย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์¹⁹

โรงเรียนบ้านบึงทับช้าง กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้านรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียน ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติ

¹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551), 20.

¹⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 2.

และสิ่งแวดล้อมปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข²⁰

โรงเรียนบ้านตะโละหะลอ ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข²¹

เจษฎา บุญมาโฮม ได้เสนอความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพแห่งตนโดยเน้นการบูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นมนุษย์แบบองค์รวม สอดคล้องตามพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงจุดเน้นวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาและสภาพสังคม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายและ การดำเนินการที่ชัดเจน ใช้เทคนิควิธีการจัด กิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสังคมยึดหลักการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551²²

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึงการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและบุคลิกภาพ โดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงฝึกกระบวนการคิดและทักษะการเผชิญสถานการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ การวางแผนในการใช้ชีวิตอย่างรอบด้าน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของแต่ละคน

²⁰ โรงเรียนบ้านบึงทับช้าง,หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://pubhtml5.com/awzc/latl/>

²¹ โรงเรียนบ้านตะโละหะลอ,หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://bantalohhalo.thai.ac/>

²² เจษฎา บุญมาโฮม, หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน (นครปฐม:โรงพิมพ์สไมล์พรินติ้ง & กราฟิคดีไซน์, 2563), 4.

ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ รอบด้านเพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล²³

เจษฎา บุญมาโฮม อธิบายถึงความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหนังสือหลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียนว่า ประเทศไทยดำเนินการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบททางสังคม เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีระบบและขั้นตอนอย่างเป็นเอกภาพเชิงนโยบาย มีการกลั่นกรองแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนให้เก่ง ดี และมีความสุข หลักสูตรที่ใช้สำหรับการจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบในขณะนี้คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กำหนดให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพ ควบคู่กับความสามารถทางวิชาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคปัจจุบันที่เยาวชนไทยอ่อนด้อยด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่ววย ชัดขวางต่อการพัฒนาตนเองให้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ดังกล่าว การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพจึงเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย²⁴

จากความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้พัฒนาผู้เรียนให้ได้ฝึกทักษะกระบวนการที่ใช้ได้จริงสำหรับ

²³ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2545), 13-14.

²⁴ เจษฎา บุญมาโฮม, หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน (นครปฐม: โรงพิมพ์สไมล์พรินติ้ง & กราฟิคดีไซน์, 2563), 3.

การดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านได้เต็มตามศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ 2) ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน 3) จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 4) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการโดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการดำเนินกิจกรรม 5) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย 6) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม²⁵

โรงเรียนบ้านบึงทับช้าง ได้กล่าวถึง แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยคำนึงถึงแนวการจัดตั้งต่อไปนี้ 1) การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการ องค์กรความรู้ จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น 2) จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถความต้องการของผู้เรียนและ ชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น 3) จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น 4) จัดกิจกรรมประเภทบริการต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม²⁶

โรงเรียนบ้านตะโละหลอ ได้อธิบายถึงแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีแนวการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้ 1) ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ

²⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 7-8.

²⁶ โรงเรียนบ้านบึงทับช้าง, หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://pubhtml5.com/awzc/latl/>

2) ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน 3) จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 4) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการโดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม 5) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย และ 6) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม²⁷

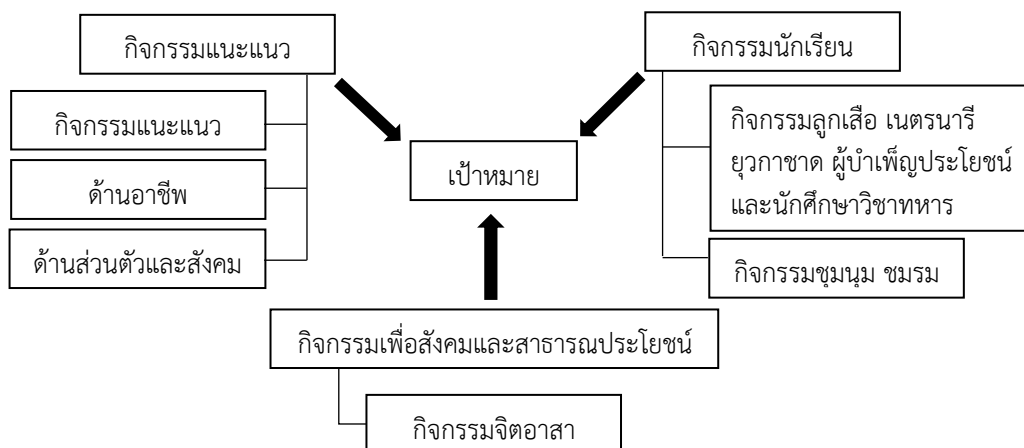
จากการศึกษาแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของทั้งสององค์กรจึงกล่าวได้ว่า แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องจัดตามความสนใจของผู้เรียน จัดในรูปแบบของการบูรณาการกับรายวิชา ทั้ง 8 วิชาหรือกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้ผู้เรียน จัดให้ครอบคลุมและสมดุลทั้งกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ประสานความร่วมมือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

ขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในคู่มือแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ว่า สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธี โดยมีขอบข่ายดังนี้ 1) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถ บูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 2) เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต ที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ 3) เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4) เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี

²⁷ โรงเรียนบ้านตะโกละหะลอ,หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2567, เข้าถึงได้จาก [https:// bantalohhalo.thai.ac/](https://bantalohhalo.thai.ac/)

และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม²⁸ ซึ่งขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้เป็นภาพรวมดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 19.

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับใช้ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 60 ชั่วโมง (รวม 6 ปี) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 45 ชั่วโมง (รวม 3 ปี) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 60 ชั่วโมง (รวม 3 ปี) การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตร และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนา

²⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 8.

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการตัดสิน

1) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1) ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2) ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3) ผู้เรียนที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

1.4) ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบ ต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2) ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.2.1) กิจกรรมแนะแนว

2.2.2) กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารียุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร โดยเลือกเพียง 1 กิจกรรม 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.2.3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

3) ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

4) ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการจบแต่ละระดับการศึกษา

1. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม และกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมินดังนี้

2.1 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญ ทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

แนวทางการแก้ไขกรณีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะ การประเมินเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนนั้น ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยสถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามโครงสร้างเวลาเรียน
2. ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม
 - 4.2 มีหลักฐาน ชิ้นงาน หรือแฟ้มสะสมงาน
 - 4.3 มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 4.4 มีรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม³⁰

งบประมาณค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

งบประมาณค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2567 งบประมาณพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อนักเรียน 1 คน ดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา 464 บาท/คน/ปี

³⁰ เรืองเดียวกัน., 10-13

- ภาคเรียนละ 232 บาท/คน
- ระดับประถมศึกษา 518 บาท/คน/ปี
- ภาคเรียนละ 259 บาท/คน
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 950 บาท/คน/ปี
- ภาคเรียนละ 475 บาท/คน
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,026 บาท/คน/ปี
- ภาคเรียนละ 513 บาท/คน
- ระดับ ปวช.1 - 3 ที่จัดโดยสถานประกอบการ 1,026 บาท/คน/ปี
- ภาคเรียนละ 513บาท/คน³¹

จากงบประมาณค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพตามแนวการดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาได้อธิบายแนวการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนว่า การจัดการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ครอบคลุม โดยวางแผนดำเนินการในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีกิจกรรมหลักในการดำเนินงาน คือ 1) กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมนอกจากการเรียนปกติในชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมนักเรียนที่มีศักยภาพในการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ และแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ต่ำให้มีศักยภาพสูงขึ้น เน้นกิจกรรมที่เสริมสร้างจินตนาการให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้ เช่น กิจกรรมแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ กิจกรรมงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านประชาธิปไตย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและการเรียนรู้โดยพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร ด้านการคิด และการพัฒนากรอบความคิดแบบเปิดกว้าง (Growth Mindset) ด้านการแก้ปัญหา ด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ การเรียนรู้และเพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกการทำงาน ทักษะทางอาชีพ ทรัพยากรทางปัญญาอยู่อย่างพอเพียง และมีวินัยทางการเงิน พัฒนาความสามารถด้านการใช้ทักษะชีวิตและสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายรวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ 2) กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวภาษา/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียน

³¹ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567, เข้าถึงได้จาก <http://audit.obec.go.th/>

มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี โดยปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคม มีจิตสาธารณะและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม (มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทนมุ่งมั่นในการทำงาน ความกตัญญู) ปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และหวงแหนสมบัติของชาติโดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.1) กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ได้แก่ ค่ายเด็กดีของชุมชน ค่ายรักษ์โลก ค่ายรักษ์สัตว์ ค่ายเยาวชนคนดี ค่ายสันติวิธี กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นต้น 2.2) ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมภาคปฏิบัติในการเรียนลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกทักษะการจัดการเผชิญสถานการณ์การใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหมู่คณะ ได้แก่ การเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม การผจญภัย (ไต่เขา ปีนต้นไม้ ฯลฯ) 3) กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมที่เน้นในเรื่องภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของชาติและท้องถิ่น และ/หรือทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ตรงให้นักเรียนที่เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง 4) กิจกรรมการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสถานศึกษาจัดทำโครงการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นกิจกรรมการให้บริการ ICT หรือบริการการเรียนรู้แก่นักเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรปกติ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เข้าค่ายพัฒนาตนเองด้าน ICT กิจกรรมการออกแบบสร้างสรรค์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมการให้บริการสืบค้นความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และกิจกรรมการให้บริการคอมพิวเตอร์ในการจัดทำสื่อรายงาน การนำเสนอข้อมูล เป็นต้น ห้ามนำไปจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ 5) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทางไกล กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทางไกล กรณีเกิดโรคอุบัติใหม่ หรือโรคอุบัติซ้ำ หรือเกิดสถานการณ์ที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามปกติได้ เช่น การผลิตสื่อการเรียนการสอน ใบงาน แบบฝึกหัด และค่าใช้จ่ายในการติดตามและเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจัดหาอินเทอร์เน็ตหรือชั่วโมงอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียน เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน³² ดังนั้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดสรรงบประมาณค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาที่จะวางแผนดำเนินการในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา แต่ต้องนำงบประมาณที่ภาครัฐจัดสรร มาจัดกิจกรรมให้ครอบคลุม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ครบรอบด้านทั้งความรู้และทักษะการดำเนินชีวิตทั้งการเรียนรู้ทั้ง

³² เรื่องเดียวกัน., 20-21

8 กลุ่มสาระ ควบคู่กับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

สำนักวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในคู่มือแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า การดำเนินการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และ มีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน และสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

1.4 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษา กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

1.5 นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง

2. บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

2.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

2.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

2.4 ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล

2.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

2.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณีที่ไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

2.7 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข

2.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. บทบาทของผู้เรียน

3.1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

3.2 เข้ารับการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

3.3 ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

3.4 ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเอาใจใส่ อย่างสม่ำเสมอ

3.5 ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

3.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่างการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผล ต่อยอดสู่ความยั่งยืน

4. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

5. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

5.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และชุมชน

5.2 ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

5.3 ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาของผู้เรียน

5.4 เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตึงามให้แก่ผู้เรียน

5.5 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน³³

จากการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่จะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เหมาะสมและรอบด้าน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมแนะแนว

1. ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว ไว้ในคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา หนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน³⁴

โรงเรียนชัยเกษมวิทยา ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว ว่า กิจกรรมแนะแนวคือ กระบวนการพัฒนาคนให้รู้จักตนเอง อย่างถ่องแท้ รู้จักความถนัด ความชอบ สติปัญญา ภูมิหลังของตนเอง วิเคราะห์ตนเองได้ถูกต้องรู้จักเลือกและตัดสินใจได้ ปรับตนเองได้ อย่างเหมาะสมและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขช่วยเหลือตนเอง หรือพึ่งตนเองได้ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มทีในการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพและสามารถจัดการกับชีวิตของตน อย่างฉลาด การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพนั้นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความพร้อมในการเรียนรู้ความถนัด ความสนใจและความ ต้องการของผู้เรียน การแนะแนว

³³ เรื่องเดียวกัน., 14-16.

³⁴ เรื่องเดียวกัน., 3.

เป็นกระบวนการหนึ่งของการศึกษาที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ในทักษะกระบวนการต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และมีความสุขในการดำรงชีวิต³⁵

อิงลิชและอิงลิส (English and Englis) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือก ตัดสินเรื่องต่างๆได้เหมาะสมเขาจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต³⁶

มิลเลอร์ (Miller) กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือแต่ละบุคคลให้สามารถเข้าใจตนเองและมีการวางแผนในการพัฒนาระบบของชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น³⁷

นอกจากนี้ เจษฎา บุญมาโฮม ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว ไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวหมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความงอกงามตามศักยภาพของตน โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นนี้ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ของบริการแนะแนวทั้งที่จัดในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน³⁸

จากความหมายของกิจกรรมแนะแนวที่องค์กรและนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักการแก้ปัญหา การตัดสินใจ กำหนดแผนในการใช้ชีวิตรวมถึงด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านสังคม มีการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนรวมถึงให้คำปรึกษาผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนให้

³⁵ โรงเรียนชัยเกษมวิทยา, คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนว เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://oit.chaikasemwit.ac.th/wp-content/uploads/2020/09/>

³⁶ Horace B. English and Ava Champney English, **A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychological Terms** (London : Longmans, Green and CO,1976)

³⁷ Carroll H. Mailler, **Foundation of Guidance** (New York : Harper & Row Publisher,Inc,1971)

³⁸ เจษฎา บุญมาโฮม, **หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน** (นครปฐม:โรงพิมพ์สไมล์พรินติ้ง & กราฟิคดีไซน์, 2563), 41.

เหมาะสมกับวัย ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

2. หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไป บูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตโดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน³⁹ เจษฎา บุญมาโฮม ได้กล่าวถึงหลักการของการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า หลักการที่สำคัญที่ผู้แนะแนวควรยึดถือปฏิบัติ คือ การแนะแนวนั้นเป็นกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง การจัดการแนะแนวต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่อง จัดให้ผู้เรียนทุกคน ผู้แนะแนวต้องป้องกัน แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มศักยภาพ⁴⁰

3. วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ แล้วสามารถจัดการข้อมูลนั้นเชิงสารสนเทศได้ พัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพ รวมทั้งมีค่านิยมที่พึงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว

³⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 21.

⁴⁰ เจษฎา บุญมาโฮม, หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน (นครปฐม: โรงพิมพ์สไมล์พรินติ้ง & กราฟิคดีไซน์, 2563), 36.

สังคมและประเทศชาติ ดังนั้น การจัดกิจกรรมแนะแนวจึง มีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง⁴¹ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้ระบุไว้ในคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ (1 เพื่อให้ผู้เรียน รู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม (3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁴²

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่าหลักการจัดกิจกรรมแนะแนวต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องจัดให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านสังคม อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเห็นคุณค่าในตนเองรวมถึงคุณค่าของผู้อื่น สามารถเป็นผู้วางแผนการใช้ชีวิต และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

4. ขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

4.2 ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพ อย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ

4.3 ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

⁴¹ เรื่องเดียวกัน., 41.

⁴² กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 21 - 22.

5. แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

5.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน

5.2 วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

5.3 กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว และสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของ ผู้เรียนและ เป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม

5.4 กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาเป็นระดับการศึกษาและ ชั้นปี

5.5 ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมเวลาจัด กิจกรรม หลักฐานการทำการกิจกรรม และการประเมินผล

5.6 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลาเนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

5.7 จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

5.8 ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน⁴³

กิจกรรมนักเรียน

1.ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับ วุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม⁴⁴

⁴³ เรื่องเดียวกัน., 22.

⁴⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 3.

ดังนั้น กิจกรรมนักเรียนจึงเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อสร้างทักษะประสบการณ์ในการจำลองการใช้ชีวิตจริง ฝึกเรียนรู้ระเบียบวินัย เข้าใจระเบียบสังคม มีความสามัคคี ช่วยเหลือผู้อื่น และเรียนรู้ตามความถนัดของตนเองอย่างสนุกและสร้างสรรค์

2. หลักการของกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย การไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน และความเอื้ออาทรและสมานฉันท์การจัดกิจกรรมนักเรียนควรดำเนินการดังนี้ 1) จัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน 2) เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน 3) เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

3. วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนักเรียน

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และมีความรับผิดชอบ
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผล มีการตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือแบ่งปัน และเอื้ออาทรและสมานฉันท์
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

4. ขอบข่ายการจัดกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร สถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม
2. กิจกรรมชุมนุม ชมรมสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในข้อ 1 และ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ 1 หรือ 2 กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง⁴⁵

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน., 25 – 26 .

กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์หลักการ และวิธีการ ซึ่งลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความให้เป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขสบาย⁴⁶

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- 2) ให้ความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- 4) ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

ขอบข่ายกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) ลูกเสือสำรอง 2) ลูกเสือสามัญ 3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 4) ลูกเสือวิสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6⁴⁷

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน., 27.

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน., 28-27.

กิจกรรมยุวกาชาด

กิจกรรมยุวกาชาดเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมไทย โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร เน้นทักษะ กระบวนการตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน ปรับปรุงการทำงาน และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม⁴⁸

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมยุวกาชาด

กิจกรรมยุวกาชาด เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระบบ หน่วย กลุ่ม หมู่ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการกาชาด และยุวกาชาด การคุ้มครอง กฎหมายมนุษยธรรม สิทธิมนุษยธรรม การช่วยเหลือ การรักษาสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดี บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างสัมพันธภาพ และความเข้าใจอันดีจะนำไปสู่สันติภาพ ก่อให้เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกันทุกแห่งหน (ข้อบังคับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 60 พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 9 ว่าด้วยยุวกาชาด) จึงกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) มีอุดมคติในศานติสุข มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2) มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการรักษาอนามัยของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนพัฒนาตนเองทางร่างกาย จิตใจ คุณธรรม และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและอุดมการณ์กาชาด มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์
- 4) บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) มีสัมพันธภาพและมิตรภาพที่ดีต่อบุคคลทั่วไป

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมยุวกาชาด

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมยุวกาชาด กำหนดโครงสร้างหลักสูตรยุวกาชาดในสถานศึกษาเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ยุวกาชาดระดับ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
ยุวกาชาดระดับ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
ยุวกาชาดระดับ 3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
ยุวกาชาดระดับ 4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน., 33.

กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีและมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

- 1) เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
- 2) เพื่อให้นักเรียนทั้งชายและหญิงที่สมัคร มีความรู้วิชาทหารทั้งในทางเทคนิคและทางยุทธศาสตร์
- 3) เพื่อปลูกฝังให้มีอุดมการณ์ เทิดทูน และยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกในเรื่องชาตินิยม
- 4) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีของชาติ มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความอดทน และอดกลั้น
- 5) เพื่อส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ และดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง จริงจัง และต่อเนื่อง
- 6) เพื่อเสริมสร้างให้มีความรักและสามัคคีในหมู่คณะด้วยกัน รวมทั้งให้ความสำคัญในการะหน้าที่ของตนให้บังเกิดเป็นรูปธรรมและเป็นระบบโดยต่อเนื่อง

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 และ 2 ศึกษาวิชาทหารเบื้องต้นในระดับลูกแถว บังเกิดความมีระเบียบวินัยเสริมสร้าง บุคลิกลักษณะนิสัย สามารถใช้อาวุธประจำกาย และทำการยิงอย่างได้ผล นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ศึกษาวิชาทหารในระดับผู้บังคับหมู่ รองผู้บังคับหมวดและผู้บังคับหมวด มีความพร้อม ในการควบคุมบังคับบัญชาหน่วยในการปฏิบัติการรบทั้งในแบบและนอกแบบ⁴⁹

กิจกรรมชุมนุม ชมรม

กิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นกิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกัน จัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน., 46–50.

ชุมนุม หมายถึง การรวมกลุ่มของผู้เรียนที่มีความสนใจ ความถนัดในเรื่องเดียวกัน และร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองให้เต็ม ตามศักยภาพ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ชมรม หมายถึง การรวมกันของกลุ่มผู้เรียนที่มีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน การจัดตั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ สมาชิก โครงสร้างของชมรม และบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
4. เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรม

กิจกรรมชุมนุม ชมรม มีขอบข่ายดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้ง ยิ่งขึ้น
2. เป็นกิจกรรมจัดตามความสนใจของผู้เรียน
3. เป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และทั้งในและนอกเวลาเรียน⁵⁰

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ความหมายของกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ไว้ในคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ว่า กิจกรรมสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม⁵¹

โรงเรียนเทิดทูนวิทยาคม ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ว่า กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็น

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน., 51-54.

⁵¹ เรื่องเดียวกัน., 4.

ประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข⁵²

โรงเรียนห้วยใหญ่วิทยา ได้กล่าวถึงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม⁵³

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมที่สร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีใจที่เป็นอาสาสมัคร ประพฤติตนให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม และเป็นผู้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเองด้วยความเต็มใจ

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมเพื่อนสาธารณประโยชน์

1. เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมเพื่อนสาธารณประโยชน์

เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมอาสาพัฒนา หรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม โดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมและมีจิตสาธารณะ⁵⁴

⁵² โรงเรียนเทิดวิทยาคม, กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ประจำปีการศึกษา 2567 เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.thoengwit.ac.th/>

⁵³ โรงเรียนห้วยใหญ่วิทยา,กิจกรรมสาธารณะ เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://punyanuch2539.wordpress.com/>

⁵⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 55 - 58.

ข้อมูลโรงเรียนคงทองวิทยา

โรงเรียนคงทองวิทยา เป็นสถานศึกษาของรัฐที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 135 หมู่ 1 ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม

ประวัติโรงเรียนคงทองวิทยา

โรงเรียนคงทองวิทยา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ปัจจุบัน มีนักเรียนจำนวน 2,009 คน กลุ่มผู้บริหารจำนวน 26 คน ครูผู้สอนจำนวน 69 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เริ่มเปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2508 โดยได้รับความเมตตาอุปการะจากท่านพระครูภาวนาสังวรคุณ (หลวงพ่อเตคงทอง) เจ้าอาวาสวัดสามง่ามในสมัยนั้น ได้มอบที่ดินจำนวน 25 ไร่ 3 งานพร้อมด้วยอาคารเรียนแบบ 2 ชั้น 12 ห้องเรียน นอกจากนี้หลวงพ่อยังสมทบเงินในการก่อสร้างอาคารประกอบอีกมากมาย เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2512 ระหว่างที่การก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรกยังไม่แล้วเสร็จก็ได้รับความอนุเคราะห์จากโรงเรียนวัดสามง่ามซึ่งตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกันได้อนุญาตให้โรงเรียนคงทองวิทยา ใช้อาคารเรียนและสถานที่บางส่วนของโรงเรียนวัดสามง่ามดำเนินการเรียนการสอนไปก่อน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2514 การก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรกของโรงเรียนคงทองวิทยาก็เสร็จสมบูรณ์ และเริ่มใช้ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 ได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษาให้เปิดทำการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

สัญลักษณ์ประจำโรงเรียน

ชื่ออังกฤษ	: Kongthongwitaya School
อักษรย่อ	: ค.ท.
ประเภท	: โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
สังกัดการศึกษา	: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม
เว็บไซต์	: www.kongthong.ac.th
อัตลักษณ์	: โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม ก้าวล้ำกีฬา พัฒนาวิชาการ เด่นด้าน ICT

เอกลักษณ์ : นักเรียนดี มีคุณธรรม เลิศล้ำการกีฬา ก้าวหน้า ICT

สีประจำโรงเรียน : สีม่วง สีเหลือง

ดอกไม้ประจำโรงเรียน : ดอกราชพฤกษ์

ที่มา : โรงเรียนคงทองวิทยา, ประวัติโรงเรียนคงทองวิทยา, เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.kongthong.ac.th/>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

คมสัน พรหมเสน ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า การปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งถ้าเรียงจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้การกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล รองลงมาการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครูผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง, การปฏิบัติกิจกรรมตาม แผนงาน ด้านการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน, การศึกษาวิจัยทัศนทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร, การสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน และขั้นตอนประชุมชี้แจงคณะครูผู้เรียน ผู้ปกครอง 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีแนวทางเพิ่มเติมคือ ผู้บริหารควรวางแผนประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในขณะเดียวกันผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท และผู้เรียน และควรมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการแลกเปลี่ยนความรู้รวมถึงมีการนิเทศให้คำปรึกษา ตลอดจนมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับครู มีการสำรวจความพร้อมความต้องการของครูนักเรียน และชุมชนโดยจัดทำเครื่องมือสำรวจความพร้อมและความต้องการที่หลากหลาย เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบกิจกรรม และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมผู้เรียน⁵⁵

⁵⁵ คมสัน พรหมเสน “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2” (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต)

ชุติมา ถิตย์ประเสริฐ และ ธัชชัย จิตรนันท์ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26” ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษามี 6 องค์ประกอบ 21 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และการกำหนดเป้าหมายมี 3 ตัวชี้วัด 2) การจัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนมี 4 ตัวชี้วัด 3) ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการมีครูเป็นที่ปรึกษา 4 ตัวชี้วัด 4) การปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม 3 ตัวชี้วัด 5) การยึดหลักการมีส่วนร่วม 5 ตัวชี้วัด 6) การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมมี 2 ตัวชี้วัด สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพพึงประสงค์ขององค์ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย 6 แนวทาง ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) บทบาทของครู 4) การปลูกฝังจิตอาสา 5) การมีส่วนร่วม และ 6) การประเมินผล⁵⁶

จิตรลดา ทับถม ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ลวดลายผ้าไทยทรงดำโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการเรียนรู้อิงสถานที่ชุมชนบ้านหนองรี อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย คุณสมบัติผู้เรียน แนวทางการจัดกิจกรรม รูปแบบการจัดกิจกรรม คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้างการจัด กิจกรรม สื่อการวัดและประเมินผลคำชี้แจงและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 แผน 2) ผลการศึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องลวดลายผ้าไทยทรงดำ ดังนี้ 2.1 ผลการเรียนรู้เรื่องลวดลายผ้าไทยทรงดำหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับดี 2.2 ผลการ

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), บทคัดย่อ.

⁵⁶ ชุติมา ถิตย์ประเสริฐ และ ธัชชัย จิตรนันท์, “การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26,” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด** 14, 1 (มกราคม - เมษายน 2563): 62.

สอบถามความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก 2.3 ผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก⁵⁷

พีรวัส พลเสน และปฤณต์ นัจนฤตย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนงานระบายสีประติมากรรมปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพ สำหรับนักเรียนชุมนุมศิลปะโรงเรียนมหารัชมงคล ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสัมภาษณ์นักเรียนและครู มีความต้องการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการระบายสีประติมากรรมปูนปลาสเตอร์โดยเน้นทักษะศิลปะและอาชีพอันเป็นส่วนสำคัญในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชุมนุมศิลปะและวิชาศิลปะแขนงอื่นๆ 2) ผลการพัฒนาร่างกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานงานระบายสีปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพ 2) การหล่อปูนปลาสเตอร์ 3) การระบายสีปูนปลาสเตอร์ 4) การทำธุรกิจงานปั้นระบายสีปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพ โดยค่าประสิทธิภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านความสามารถ $E1/E2 = 81.73/81.00$ ด้วยเกณฑ์ค่าประสิทธิภาพ 80/80 3) ผลการนำกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนไปใช้ กับนักเรียนในชุมนุมศิลปะ จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้ 1) บรรยายและสาธิต 2) หล่อปูนปลาสเตอร์ 3) ระบายสีปูนปลาสเตอร์ 4) ธุรกิจจำลอง และ 5) การประเมินผล 4) ผลการประเมินการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ การทำธุรกิจงานระบายสีปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพ พบว่า 1) หลังการใช้กิจกรรมแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ .01 2) ความคิดเห็นของนักเรียนคิดว่า กิจกรรมช่วยพัฒนาความสามารถในการทำธุรกิจงานระบายสีปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพในระดับมากที่สุด⁵⁸

จิรนาถ ภูริเศวตกำจร และสุปรีชา ชำนาญพุดิพร ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีระดับการบริหารงาน

⁵⁷ จิตรลดา ทับถม, “การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ลวดลายผ้าไทยทรงดำโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการเรียนรู้สถานที่ชุมชนบ้านหนองรี อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา,” **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร** 20, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565): 218.

⁵⁸ พีรวัส พลเสน และปฤณต์ นัจนฤตย์, “การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนงานระบายสีประติมากรรมปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพ สำหรับนักเรียนชุมนุมศิลปะโรงเรียนมหารัชมงคล,” **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร** 20, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565): 242.

อันดับหนึ่งคือ ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมแนะแนว และอันดับสุดท้ายคือด้านกิจกรรมนักเรียนตามลำดับ⁵⁹

บุญญา พิมพ์สุข และณัชเชษฐ์ พูลเจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้วิธีการคิดเชิงออกแบบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้วิธีการคิดเชิงออกแบบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอนมีส่วนสำคัญในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ หรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องและขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญ ความสนใจของครูผู้สอนในการทำกิจกรรม 2) ด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านบริบทของโรงเรียน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นเชิงวิชาการหรือภาคทฤษฎี มีการบริหารงานในลักษณะของการอำนวยความสะดวกหรือเปิดโอกาสทางวิชาการ การจัดการกิจกรรม ภายใต้ระเบียบข้อบังคับทางราชการ 4) ด้านข้อเสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่สอนของครู นอกเหนือจากการให้ความรู้ ควรปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมและประโยชน์แก่สังคม⁶⁰

นฤเทพ บัวพัฒน์ และธดา สิริธิดา ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมมีค่า

⁵⁹ จีรนาถ ฤทธิเสวตกำจร และสุปรียา ชำนาญพุดิพร, “การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 นครราชสีมา,” **วารสารสิรินธรปริทรรศน์** 24, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2566): 476.

⁶⁰ บุญญา พิมพ์สุข และณัชเชษฐ์ พูลเจริญ, “การจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้วิธีการคิดเชิงออกแบบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพิษณุโลก,” **วารสารปัญญา** 30, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566): 54.

สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเท่ากับ .831 ค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 69.10 ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .369 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶¹

งานวิจัยในต่างประเทศ

มิสเลีย, อาลีมุดดิน มาห์มุด และดาร์มัน มันดา (Mislia, Alimuddin Mahmud, and Darman Manda) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทแห่งความสำเร็จผ่านกิจกรรมลูกเสือ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางลูกเสือ เช่น เงื่อน การปฐมพยาบาล ถอดรหัส ตั้งแคมป์ เดินขบวน การนำทาง และการทำแผนที่ สามารถกำหนดลักษณะนิสัยของนักเรียนได้ บทบาทที่นักเรียนสามารถสร้างได้คือ ความรอบคอบ ความอดทน ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ การดูแลสังคม ความกล้าหาญ ความมั่นใจ ความ پاکเพียรความคิดสร้างสรรค์ ศาสนา ความรักชาติ ความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม ความเป็นอิสระ ระเบียบวินัย ความอยากรู้อยากเห็น และการทำงานหนัก งานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์ในการพัฒนานักเรียนคือ การเป็นแบบอย่าง การสร้างความเคยชิน การอำนวยความสะดวก การเสริมสร้างความเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของฝ่ายอื่นๆ⁶²

เดียนิง อารีฟาตุล คอยรียะฮ์, อับดุล มอัส และมุกัฟฟาน (Dianing Arifatul Khoiriyah, Abdul Mu'is, and Mukaffan) ได้ศึกษาเทคนิคการให้คำปรึกษาแนะแนวผ่านอัลกุรอาน Muhasabah สำหรับทัศนคติที่เห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น ผลการวิจัยสรุปได้ว่ากระบวนการเบื้องต้นที่ดำเนินการโดยโรงเรียนและครูแนะแนวและที่ปรึกษาคือการระบุปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้นกับนักเรียน การเปรียบเทียบกับเรื่องราวในอัลกุรอาน การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม คำแนะนำของกลุ่มที่นำมาใช้ที่ Madrasah Aliyah Negeri 03 Jember ช่วยให้นักเรียนใหม่สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และกลายเป็นักเรียนที่เป็นเลิศ มีศีลธรรมอันดี มีศรัทธาและความกตัญญู ในกรอบทางทฤษฎีข้างต้น มีการอธิบายว่า เด็กที่มีเทคนิคการให้คำปรึกษา muhasabah qur'ani สามารถมีทัศนคติที่มั่นใจ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง สามารถเข้ากับ

⁶¹ นฤเทพ บัวพัฒน์ และธดา สิทธิธาดา, “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1,” **วารสารสิทธิธรรมปริทรรศน์** 24, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566): 413 - 414.

⁶² Mislia, Alimuddin Mahmud, and Darman Manda, “The Implementation of Character Education through Scout Activities,” **International Education Studies** 9, 6 (2016): 130-138.

เพื่อนได้ดี มีความเป็นอิสระ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเอาใจใส่ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม⁶³

นานัง ซะกาเรีย และคณะ (Nanang Zakaria and et al.) ได้ศึกษาการจัดการแนะแนวและการให้คำปรึกษา: แนวทางทางวิทยาศาสตร์ในการปรับปรุงสุขภาพจิตของ ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของครูแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยมของรัฐในกาลิมันตันตะวันตก ประเทศอินโดนีเซีย ในการปกป้องสุขภาพจิตของนักเรียนไม่เพียงแต่เป็นปฏิกิริยาเท่านั้น แต่ยังเป็นเชิงรุกด้วย ครูใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและการสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจความต้องการแบบองค์รวมและความท้าทายที่นักเรียนเผชิญ นอกจากนี้ยังใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาที่หลากหลาย รวมถึงการให้คำปรึกษารายบุคคล, การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม, แนวทางการรับรู้และพฤติกรรม และศิลปะและการเล่นบำบัด เพื่อให้การสนับสนุนที่ปรับให้เหมาะสมตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน⁶⁴

อิมelda, นาเดลลา และอารีบา โซลิน (Imelda, Nadella and Ariba Solin) ได้ศึกษาบทบาทสำคัญของรหัสเกียรติยศในมาตรฐานการปฏิบัติลูกเสือในสภาพแวดล้อมชุมชน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมของสมาชิกลูกเสือทั้งในด้านภาษา พฤติกรรม คือ การฝึกความจำ และลักษณะที่เป็นประโยชน์ การสร้างการกำกับดูแลตนเอง การควบคุมหรือนิสัยในการเชื่อฟังบทบัญญัติและคำสั่ง พฤติกรรม คือ ชุดของการกระทำหรือการกระทำของบุคคลเพื่อตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจึงกลายมาเป็นนิสัยเนื่องจากค่านิยมที่พวกเขาเชื่อ พฤติกรรมของมนุษย์โดยพื้นฐานแล้วคือการกระทำหรือกิจกรรมของมนุษย์ไม่ว่า สังเกตหรือไม่สังเกตจากปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏออกมาในรูปของความรู้ ทัศนคติ และการกระทำ รูปแบบพฤติกรรมในสังคม⁶⁵

อิซฮาร์ เมาลานา, นูรุล ไครูนนิสา และดีนี เมารีเดีย ปูตรี ลูบิส (Izhar Maulana, Nurul Khairunnisa, and Dini Maulidia Putri Lubis) ได้ศึกษาบทบาทของกิจกรรมนอกหลักสูตรลูกเสือ

⁶³ Dianing Arifatul Khoiriyah, Abdul Mu'is, and Mukaffan, "Guidance Counseling Techniques Through Muhasabah Qur'an and It's Implication For Altruism Attitudes," **Jurnal Manajemen Pendidikan Islam** 5, 2 (2024): 235-245.

⁶⁴ Nanang Zakaria et al., "Guidance and Counseling Management: a Scientific Approach to Improving Students' Mental Health," **Jurnal Konseling Pendidikan Islam** 5, 1 (January 2024): 84.

⁶⁵ Imelda, Nadella, and Ariba Solin, "The Important Role of the Honor Code in the Standards of Scout Conduct in the Community Environment," **Journal Qier** 1, 1 (2024): 146.

ในการรับรู้สัญลักษณ์การลูกเสือในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การแนะนำสัญลักษณ์ลูกเสือผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตรที่โรงเรียนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน บทเรียน ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการ โดยเริ่มจากศักยภาพ ความสามารถ และความสนใจผ่านกิจกรรมที่จัดโดยนักเรียนโดยเฉพาะ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดำเนินการนอกเวลาเรียนแบบตัวต่อตัว ดำเนินการที่โรงเรียนหรือนอกโรงเรียนเพื่อเพิ่มขอบเขตหรือความสามารถที่มีจากการเรียนรู้รายวิชาต่างๆ กิจกรรมนอกเวลาปกติสามารถดำเนินการนอกเวลาเรียนได้ เพื่อขยายความสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนและยังเป็นช่องทางถ่ายทอดความสามารถตามความสนใจของผู้เรียนและการพัฒนาคนโดยรวมให้สมบูรณ์⁶⁶

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ต้องจัดให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสังคม โดยต้องอาศัยการวางแผนบริหารและอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายตั้งแต่บิดา มารดา ผู้ปกครอง สถานศึกษา ชุมชน เพื่อมุ่งสร้างและพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง มีระเบียบวินัยปกครองตนให้อยู่บนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรม รู้จักหน้าที่ของตนเองรวมถึงการรับผิดชอบหน้าที่ต่อสังคม มีการวางแผนชีวิตด้านการศึกษา ประกอบอาชีพตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องมีกระบวนการที่สามารถดำเนินกิจกรรม ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร การนิเทศติดตามประเมินผล และนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา

⁶⁶ Izhar Maulana, Nurul Khairunnisa, and Dini Maulidia Putri Lubis, “The Role of Scouting Extracurricular Activities in Recognizing Scouting Symbols at School,” *Journal Qier* 1, 1 (2024): 38.

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีข้าราชการครูของโรงเรียนคงทองวิทยาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้สำเร็จตามกำหนดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร ทฤษฎีข้อมูล กฎระเบียบ การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นข้อมูลสนับสนุนการวิจัยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาจัดทำโครงร่าง และเสนอขออนุมัติโครงร่างการค้นคว้าอิสระ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือทางการวิจัยของนายคมสัน พลเสน ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) 0.905 มาดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

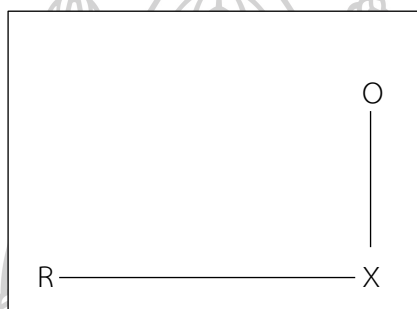
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการดำเนินการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการแก้ไขจัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อดำเนินการขอสอบการค้นคว้าอิสระ ตลอดจนแก้ไขรายงานผลตามที่คณะกรรมการชี้แนะ แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยในครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวศึกษาสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ดังนี้

เมื่อ	R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษา
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนคงทองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 95 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียน, หัวหน้าระดับชั้น, รองหัวหน้าระดับชั้น, หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) จำนวน 26 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 69 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนคงทองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 76 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (Probability sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการ

เปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁶⁷ แล้วเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มที่	ตำแหน่งบุคลากรของโรงเรียนคงทองวิทยา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	กลุ่มผู้บริหาร	26	21
2	ครูผู้สอน	69	55
รวม		95	76

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ตามแนวปฏิบัติกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญ 7 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียนและผู้ปกครอง หมายถึง การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดประชุมชี้แจงให้ครู ผู้เรียนและผู้ปกครองเข้าใจบทบาทของตนในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2) ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร หมายถึง การเรียนรู้บริบทและการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเข้าใจ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องไปตามเป้าหมายและแนวทางของสถานศึกษา

3) สืบหาข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน หมายถึง ศึกษาและเก็บข้อมูลจากบริบทสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น นำปัญหาและ

⁶⁷ Robert V. Krejcie and Daryle W.Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," *Journal for Educational and Psychological Measurement* 3, no. November (1970), 508.

ความต้องการของผู้เรียนมาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาและชุมชน

4) ร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่มีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อออกแบบและพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร หัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา ผู้เรียนรวมถึงผู้ปกครองและชุมชน และวางแผนการดำเนิน กิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

5) ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน หมายถึง การดำเนินงานหรือลงมือปฏิบัติโครงการ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าให้เป็นไปตามขั้นตอนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ตามที่ต้องการ โดยกิจกรรมต่าง ๆ จะถูกดำเนินการตามลำดับที่ระบุในแผนงาน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ทรัพยากรที่ต้องใช้ เวลาที่กำหนด และความ รับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6) กำหนดการประเมินและเกณฑ์การวัดประเมินผล หมายถึง การวางแผนและ กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อวัดผลและประเมินผล รวมถึงการนิเทศติดตามผลของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้เรียนแต่ละภาคเรียนและแต่ละชั้นปีอย่างครอบคลุมเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษากำหนด

7) สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและสรุปผล จากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแผนที่วางไว้ เพื่อนำเสนอผลลัพธ์และปัญหาที่พบระหว่าง การดำเนินงานรวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะและปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านการสรุป ในลักษณะภาพรวมที่ชัดเจนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือ 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น และ 2) แบบบันทึก การสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ (forced choice) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนคงทองวิทยา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทอง วิทยา โดยผู้วิจัยได้นำเครื่องมือของนายคมสัน พลเสน ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครปฐม เขต 2 มาใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scales)⁶⁸ ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ใน ระดับ น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ใน ระดับ น้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ใน ระดับ ปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ใน ระดับ มาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ใน ระดับ มากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อทราบแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามของนายคมสัน พลเสน ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.905⁶⁹

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของ โรงเรียนคงทองวิทยา จำนวน 76 คน

⁶⁸ Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw – Hill Book Company, 1961), 74.

⁶⁹ คมสัน พลเสน “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชา นุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2” (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), 81-82.

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ออกแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ตามหลักการ องค์ประกอบของการสนทนากลุ่ม และวิธีการดำเนินการสนทนากลุ่ม

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นการสนทนาจากเครื่องมือประเภทที่ 1 เพื่อนำมาใช้เป็นประเด็นในการสนทนา ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

ขั้นที่ 3 กำหนดผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ไว้ทั้งสิ้น 7 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ 1 คน หัวหน้าระดับชั้น 1 คน หัวหน้ากิจกรรมยุวกาชาด 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี 1 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน และ ครูที่เป็นประธานชุมชน 2 คน

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามวันเวลาที่กำหนด

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินการออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนคงทองวิทยา ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการตอบแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมาแล้วรวบรวมพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนคงทองวิทยา ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น

1.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

1.2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนคงทองวิทยา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงใด แสดงว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับนั้น เกณฑ์การแปลความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิต ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁷⁰ ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00–1.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50–2.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50–3.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50–4.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50–5.00 หมายถึง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

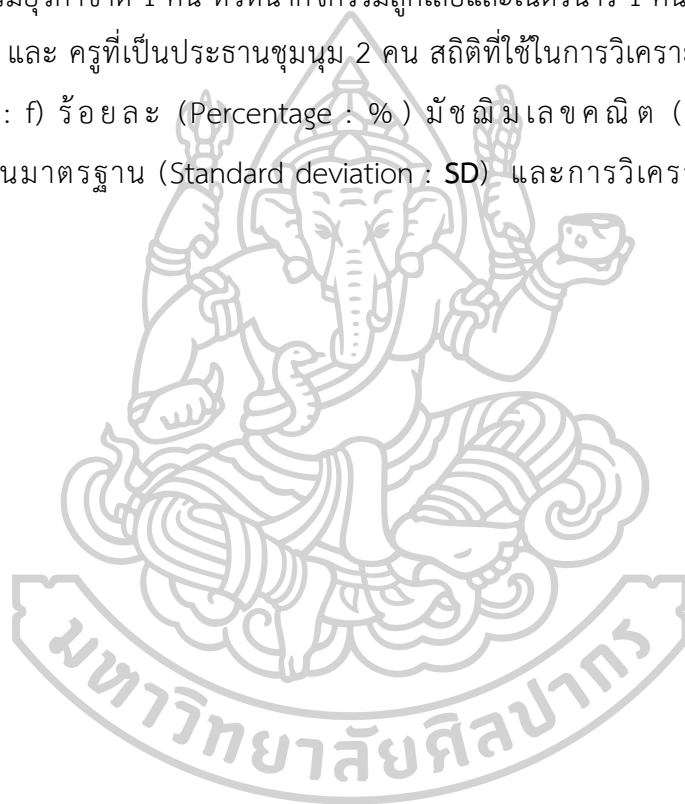
ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนคงทองวิทยา จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ข้าราชการครูในโรงเรียนคงทองวิทยาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ซึ่งได้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหาร

⁷⁰ John W. Best, **Research in Education**, 4 ed. (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1981), 182.

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,รองผู้อำนวยการโรงเรียน, หัวหน้าระดับชั้น, รองหัวหน้าระดับชั้น,หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) จำนวน 26 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 69 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ 1.1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 1.2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยกำหนดผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ไว้ทั้งสิ้น 7 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ 1 คน หัวหน้าระดับชั้น 1 คน หัวหน้ากิจกรรมยุวกาชาด 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี 1 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน และ ครูที่เป็นประธานชุมนุม 2 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency : f) ร้อยละ (Percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : SD) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา 2) ทราบแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	22	28.95
	- หญิง	54	71.05
	รวม	76	100.00
2	อายุ		
	- 21 - 30 ปี	19	25.00
	- 31 - 40 ปี	31	40.79
	- 41 - 50 ปี	9	11.84
	- 51 ปีขึ้นไป	17	22.37
	รวม	76	100.00

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	- ปริญญาตรี	48	63.16
	- ปริญญาโท	27	35.53
	- ปริญญาเอก	1	1.32
	รวม	76	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	- กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน/ รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ หัวหน้าระดับชั้น/รองหัวหน้าระดับชั้น/ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)	21	27.63
	- กลุ่มครูผู้สอน	55	72.37
	รวม	76	100.00
5	ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	- 1 - 10 ปี	54	71.05
	- 11 - 20 ปี	10	13.16
	- 31 ปีขึ้นไป	12	15.79
	รวม	76	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 76 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 71.05 เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 28.95 มีอายุ 31 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 40.79 รองลงมาคือมีอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 22.37 และน้อยที่สุดคือมีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.84 มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 63.16 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 35.53 และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 ด้านตำแหน่งหน้าที่อยู่ในกลุ่มครูผู้สอน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 72.37 และอยู่ในกลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน/รอง

ผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าระดับชั้น/รองหัวหน้าระดับชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 27.63 ด้านประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน มีประสบการณ์ 1-10 ปี มากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 71.05 รองลงมา คือมีประสบการณ์ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 และมีประสบการณ์ 11 - 20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.16

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคชทองวิทยา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคชทองวิทยา จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 76 คน สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคชทองวิทยา โดยภาพรวม

(n = 76)

ด้าน	การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคชทองวิทยา	ระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง	4.54	0.54	มากที่สุด
2.	การศึกษาวิจัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร	4.66	0.49	มากที่สุด
3.	การสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน	4.42	0.54	มาก
4.	การร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง	4.67	0.43	มากที่สุด
5.	การปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน	4.74	0.43	มากที่สุด
6.	การกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล	4.73	0.42	มากที่สุด
7.	การสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน	4.75	0.41	มากที่สุด
รวม		4.65	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคชทองวิทยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหาร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.41) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.43) ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.42) ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.43) ด้านศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.49) ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.54) หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.41 - 0.54 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง

(n = 76)

ข้อ	ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง	ระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครอง เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.49	0.64	มาก
2.	มีการประชุมชี้แจงให้คณะครู เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.61	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง (ต่อ)

(n = 76)

ข้อ	ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง	ระดับการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.	มีการประชุมชี้แจงให้นักเรียน เข้าใจเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน	4.53	0.62	มากที่สุด
รวม		4.54	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา
ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$,
S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการ
ประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิม
เลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการประชุมชี้แจงให้คณะครู เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.57) มีการประชุมชี้แจงให้นักเรียน
เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.53$,
S.D. = 0.62) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ มีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครอง เข้าใจเกี่ยวกับ
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.64) หากเมื่อ
พิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.57 - 0.64 ซึ่งมีการกระจายของ
ข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร

(n = 76)

ข้อ	ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร	ระดับการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน	4.70	0.52	มากที่สุด
2.	มีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน	4.64	0.60	มากที่สุด
3.	มีการเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.64	0.58	มากที่สุด
รวม		4.66	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.52) มีการเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.58) มีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ หากเมื่อ พิจารณาสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.52 - 0.60 ซึ่งมีการกระจาย ของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน

(n = 76)

ข้อ	ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของ ผู้เรียน	ระดับการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการเตรียมและสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาใน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา	4.61	0.57	มากที่สุด
2.	มีการสำรวจชุมชนและท้องถิ่น ด้านความต้องการของ ผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.64	มาก
3.	มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.66	มาก
รวม		4.42	0.54	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา
ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการ
ของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาพบว่า
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของ
สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ
มีการเตรียมและสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับ
บริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.57) และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิม
เลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการสำรวจชุมชนและท้องถิ่น ด้านความต้องการของผู้เรียนในการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64) มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับ
บริบทของสถานศึกษาเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ
หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.57 - 0.66 ซึ่งมี
การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

(n = 76)

ข้อ	ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง	ระดับการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	คณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง มีการนำข้อมูลจากข้อ 2 และ 3 มาจัดทำแผนงานโครงการปฏิทินปฏิบัติงาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.55	0.57	มากที่สุด
2.	มีการจัดทำแผนงาน โครงการปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	4.76	0.46	มากที่สุด
3.	มีการกำหนดบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา หัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ	4.70	0.49	มากที่สุด
รวม		4.67	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา
ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน
คงทองวิทยา ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการจัดทำแผนงาน โครงการปฏิทิน
ปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.46) มีการกำหนดบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้กิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) คณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง มีการนำ
ข้อมูลจากข้อ 2 และ 3 มาจัดทำแผนงานโครงการปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.55$,
S.D. = 0.57) หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.46 - 0.57
ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทาง
เดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน

(n = 76)

ข้อ	ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน	ระดับการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้	4.75	0.47	มากที่สุด
2.	มีการจัดทำโครงการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้	4.82	0.45	มากที่สุด
3.	มีการปรับปรุงพัฒนาโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระหว่างดำเนินกิจกรรม	4.64	0.58	มากที่สุด
รวม		4.74	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการจัดทำโครงการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.45) มีการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.47) มีการปรับปรุงพัฒนาโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระหว่างดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.58 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล

(n = 76)

ข้อ	ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล	ระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการกำหนดวิธีการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละภาคเรียนและชั้นปี	4.70	0.52	มากที่สุด
2.	มีเกณฑ์การประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างครอบคลุมแต่ละภาคเรียนและชั้นปี	4.76	0.49	มากที่สุด
3.	มีการประเมินกิจกรรมตามเกณฑ์การผ่านกิจกรรมแต่ละภาคเรียน และชั้นปีตามที่สถานศึกษากำหนด	4.83	0.44	มากที่สุด
4.	มีการนิเทศติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม	4.64	0.53	มากที่สุด
รวม		4.73	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยาด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยาด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการประเมินกิจกรรมตามเกณฑ์การผ่านกิจกรรมแต่ละภาคเรียน และชั้นปีตามที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.44) มีเกณฑ์การประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างครอบคลุมแต่ละภาคเรียนและชั้นปี ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.49) มีการกำหนดวิธีการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละภาคเรียนและชั้นปี ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.52) มีการนิเทศติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.53 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน

(n = 76)

ข้อ	ด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน	ระดับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.79	0.44	มากที่สุด
2.	มีการรายงานการปฏิบัติกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างเป็นปัจจุบัน	4.75	0.47	มากที่สุด
3.	มีจัดทำข้อเสนอแนะปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.70	0.52	มากที่สุด
รวม		4.75	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยาด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยาด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.44) มีการรายงานการปฏิบัติกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.47) มีจัดทำข้อเสนอแนะปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแล้ว พบว่าอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.52 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

จากการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน พบว่าแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถบริหารตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ของ เดมมิง (Deming) ดังนี้ การวางแผน (P) คือ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดอันดับความสำคัญ กำหนดการดำเนินงานประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง

2) ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร
 3) ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน 4) ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง การปฏิบัติ (D) คือ การดำเนินการเพื่อให้ได้ตามแผนที่ได้มีการกำหนดไว้ ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ 5) ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน การตรวจสอบ (C) คือ ขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานให้ไปเป็นตามแผนงานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ 6) ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล และการปรับปรุง (A) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการทำงานในรอบต่อไป ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ 7) ด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยจึงสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่องการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง

1.1 ผู้บริหารจัดการประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน นัยหมายถึงการปฏิบัติตามตารางกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อสร้างความชัดเจนและข้อตกลงในการจัดกิจกรรม รวมถึงการวัดผลและประเมินผล (ผ่าน/ไม่ผ่าน) กำหนดให้ครูเป็นผู้ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์การวัดและประเมินผล โดยนำปัญหาและอุปสรรคในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาเป็นข้อมูลในการประชุมครูเพื่อปรับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และให้เพิ่มการประชุมครูเกี่ยวกับข้อตกลงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากปีการศึกษาละ ๑ ครั้งเป็นภาคเรียนละ ๑ ครั้ง หรือมีการจัดประชุมย่อยกรณีพิเศษทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม และเพิ่มการประชุมครูเจ้าหน้าที่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับการประชุมกลุ่มบริหารวิชาการทุกสัปดาห์

1.2 ผู้บริหารและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกำหนดให้หัวหน้าระดับชั้น ประชุมชี้แจงผู้เรียนเกี่ยวกับข้อตกลงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระยะเวลา ลักษณะกิจกรรม เกณฑ์การวัดประเมินผลให้ผู้เรียนเข้าใจทุกเข้าหลังเคารพธงชาติ หรือในช่วงโมงคุณธรรมจริยธรรม และมอบหมายหน้าที่ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

1.3 กลุ่มงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดประชุมผู้ปกครองให้ทราบผลการเรียน ลักษณะการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในทุกภาคเรียน โดยมอบหมายครูที่ปรึกษาเป็นผู้สื่อสารประชุมชี้แจงกับผู้ปกครอง และควรเพิ่มการประชุมชี้แจงผู้ปกครองในรูปแบบออนไลน์ให้ทราบถึงเป้าหมาย แนวทาง และ ขั้นตอนการวัดประเมินผล รายละเอียดกิจกรรมทุกครั้งที่น่านักเรียนทำกิจกรรมนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดเกณฑ์ของกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี (เช่น การเข้าค่ายพักแรม) และกิจกรรมชุมนุม

2. ด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร

2.1 ผู้บริหารมอบหมายหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูประชุมวางแผนศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร เพื่อจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้อง

2.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรมเขียนโครงการ แผนการใช้งบประมาณ โดยระบุความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงสร้างหลักสูตร จากนั้นจัดทำข้อมูลเวลาเรียน/ ผลงาน/ รวมถึงเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนเพื่อรายงานให้หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทราบทุกภาคเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน "ผ่าน/ไม่ผ่าน"

3. ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน

3.1 ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคณะครู ประชุมเพื่อสำรวจจุดเด่นของสถานศึกษารวมถึงสำรวจความถนัดของบุคลากรซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับวิชาเอก เช่น คุณครูภาษาไทยที่มีความถนัดเรื่องขับร้องเพลง ก็สามารถเปิดชุมนุมร้องเพลงหรือขับร้องได้ นอกจากนี้ควรมีการสำรวจความถนัดและจุดเด่นของชุมชนและท้องถิ่นโดยใช้วิธีทำแบบสำรวจผ่านผู้ปกครองหรือสอบถามหาจุดเด่นหรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและท้องถิ่นจากที่ว่าการอำเภอตอนตม เช่น ศูนย์ส่งเสริมและอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคกลางพอหังเต๊ะ แม่ศรีนวล ศิลปินแห่งชาติ และที่สำคัญต้องมีการสำรวจความต้องการและความถนัดของผู้เรียนเพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนและสถานศึกษา

3.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรมวางแผนเขียนโครงการและวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานศึกษาและสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับตัวผู้เรียนและสถานศึกษา เช่น การฝึกทักษะอาชีพให้นักเรียน เรื่องการจับผ้าและการจัดดอกไม้ในงานพิธีต่างๆ ชุมนุมเพลงพื้นบ้านไทย ชุมนุมของดีตอนตม ชุมนุมประวัติศาสตร์หลวงปู่เต๋ คงทอง ชุมนุมกีฬาชักเย่อ ชุมนุมมวยสากลสมัครเล่น ชุมนุมจับจีบประดับผ้า ชุมนุมหลามยอดตอนตม ชุมนุมนักธุรกิจการค้าสมัยใหม่ เพื่อนำผลผลิตจากชุมนุมต่างๆมาบรรจุในรูปแบบที่สามารถจำหน่ายได้ในอนาคต นอกจากนี้หากพบว่าชุมนุมใดที่นักเรียนมีความถนัดและความสนใจมากเป็นพิเศษ ให้เพิ่มครูที่ปรึกษาชุมนุมดังกล่าวได้ เช่น ชุมนุมกีฬา ชุมนุมฟุตบอล และชุมนุมสวดโอ้เอ้วิหารราย

4. ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

4.1 ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย วางแผน และ สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น (บุคลากร งบประมาณ และสถานที่) ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผล โดยมีหัวหน้ากิจกรรมต้องเป็น "ผู้ประสานงานหลัก" และจัดทำแผนงาน/ปฏิทินที่รวบรวมจากความถนัดของครู และต้องจัดระบบการทำงานให้มีความชัดเจน ซึ่งมีการประสานงานร่วมกับครูที่ปรึกษาเพื่อชี้แนะแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับผู้เรียนทราบ จากนั้นครูที่ปรึกษามีการประสานกับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการสนับสนุน ร่วมเป็นวิทยากร และเป็นส่วนหนึ่งในการสะท้อนความคิดเห็นเพื่อให้ผลการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปดียิ่งขึ้น

4.2 ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันการจัดทำแผนเพื่อเขียนโครงการซึ่งต้องมีการบูรณาการช่วงเวลาและลักษณะของกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบท มีการกำหนดเวลาให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม (เช่น กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือฯ ต้องไม่จัดในช่วงหน้าฝนหรือหน้าร้อน) และประสานงานให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม ให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรม โดยมีผู้เรียนเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเป็นผู้ประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำผลการจัดกิจกรรมมาแก้ไขและปรับปรุงในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

5. ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน

5.1 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูเจ้าของกิจกรรมวางแผนเขียนโครงการที่ตนเองรับผิดชอบ โดยนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เป้าหมายของสถานศึกษา จุดเด่นของชุมชนมากำหนดวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ และบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมโครงการอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ความนิยม และบริบทของสถานศึกษา

5.2 ครูที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ผู้เรียนทราบและเลือกเข้าร่วมตามความถนัด โดยควรเพิ่มช่องทางการลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สะดวกและรวดเร็ว เช่นลงทะเบียนผ่านระบบออนไลน์ จากนั้นครูที่ปรึกษากิจกรรมชี้แจงข้อตกลง วัตถุประสงค์ รวมถึงเกณฑ์การวัดผลประเมินผลที่ชัดเจนให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจ เช่น ชุมชนนักสวดโอ้เอ้วิหารราย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ ผู้เรียนสามารถสวดโอ้เอ้วิหารรายได้ / ผู้เรียนต้องเข้าประกวดการสวดโอ้เอ้วิหารรายในรายการแข่งขันที่หน่วยงานภายนอกจัด / ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

5.3 ครูที่ปรึกษากิจกรรมดำเนินกิจกรรมตามข้อตกลงพร้อมทั้งรวบรวมผลงาน เวลาเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อรายงานผลการจัดกิจกรรมให้หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทราบทุกภาคเรียน

พร้อมทั้งจัดให้มีการติดตามผลและแก้ไขปัญหาค้นที่ระหว่างดำเนินกิจกรรม หากพบปัญหาควรวิเคราะห์หาสาเหตุและหาวิธีแก้ไขทันที เช่น การปรับรูปแบบกิจกรรม วิธีการสอน หรือเครื่องมือที่ใช้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมในครั้งต่อไป

6. ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล

6.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมกำหนดให้เกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมภาคบังคับต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด นอกจากนี้ ต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่ถูกกำหนด เช่น พิธีวันสถาปนา คณะลูกเสือแห่งชาติ และการเข้าค่ายพักแรม การประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งเวลา พฤติกรรม และผลงาน โดยร่วมกันพิจารณาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ความสม่ำเสมอ ความรับผิดชอบ การเรียนรู้ (เช่น สมุดบันทึก ผลงาน รายงาน)

6.3 จัดให้มีกระบวนการซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยให้ผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และจัดทำแผนการนิเทศติดตามผลโครงการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมโดยใช้วิธีการสังเกต การตรวจสอบเอกสาร และการพูดคุยสอบถามผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครอง

6.5 แจ้งผลการประเมิน (ผ่าน/ไม่ผ่าน) ให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกภาคเรียน และแจ้งให้หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทราบทุกครั้งเมื่อเกิดปัญหาในการวัดประเมินผลเพื่อปรับรูปแบบการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา

7. ด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน

7.1 หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ หัวหน้ากิจกรรมยุวกาชาด หัวหน้ากิจกรรมชุมนุม และหัวหน้ากิจกรรมโครงการต่าง ๆ ต้องรับทราบขั้นตอนและหัวข้อที่ใช้ในการสรุป รายงานผลกิจกรรม เช่น ต้องระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข เพื่อใช้เป็นบทเรียนในการปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป

7.2 ควรจัดให้มีระบบการรายงานผลอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ข้อมูลเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การประชุมครู การประชุมผู้ปกครอง เว็บไซต์โรงเรียน หรือกลุ่มสื่อสารออนไลน์ต่าง ๆ และที่สำคัญควรมีการปรับการรายงานผลการจัดกิจกรรมจากเป็นเล่มเหลือเพียงการรายงานผลหน้าเดียว เพื่อลดภาระครูที่ปรึกษากิจกรรมซึ่งจะส่งผลให้ทราบผลและวางแผนแก้ไขได้ทันเวลา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา 2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนคงทองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 76 คน โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง ด้านศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการสำรวจข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา จากการวิเคราะห์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ทั้ง 7 ด้าน ตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ของ เดมมิง (Deming) พบว่า โรงเรียนควรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยเริ่มจากการประชุมครูให้ถี่ขึ้นเพื่อกำหนดปฏิทินกิจกรรม ชี้แจงเกณฑ์การวัดผล และแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้น พร้อมให้ครูชี้แจงข้อมูลแก่นักเรียนเป็นประจำและให้ครูที่ปรึกษาประสานผู้ปกครองผ่านการประชุม

ทั้งแบบปกติและออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรม ลูกเสือ - เนตรนารีและกิจกรรมนอกสถานศึกษา ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูและหัวหน้ากิจกรรม ร่วมศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และโครงสร้างหลักสูตรเพื่อนำมาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมจัดทำโครงการ งบประมาณ และเกณฑ์ประเมินรายภาคเรียน อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ควรสำรวจจุดเด่นของโรงเรียน ความถนัดบุคลากร แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และความสนใจของผู้เรียนเพื่อนำมากำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม พร้อมปรับจำนวนครูที่ปรึกษา ให้สอดคล้องกับความนิยมของแต่ละชุมชน ในด้านการวางแผนควรกำหนดนโยบาย สนับสนุน ทรัพยากร และจัดทำปฏิทินกิจกรรมร่วมกันโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วมสะท้อน ความคิดเห็น เมื่อดำเนินกิจกรรมควรออกแบบรูปแบบที่ทันสมัย เปิดลงทะเบียนออนไลน์ ชี้แจงเกณฑ์ ชัดเจน และบันทึกผลการเข้าร่วมเพื่อปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับการประเมินผลควรกำหนด เกณฑ์การเข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ประเมินด้านเวลา พฤติกรรม และผลงาน พร้อมจัดซ่อมเสริม ให้ผู้ที่ไม่ผ่าน และแจ้งผลแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองทุกภาคเรียน สุดท้ายควรจัดทำรายงานผลที่กระชับ ชัดเจน ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข พร้อมเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อใช้วางแผนพัฒนา กิจกรรมครั้งต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา สามารถ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ โรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก มากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง ด้านศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการ สืบหาข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้

ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งมีการวางแผน บริหารจัดการ และนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรนาถ ภูริเศวตกำจร และสุปรีชา ชำนาญพุฒิพร ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา ถิตย์ประเสริฐ และ ธัชชัย จิตรนันท์ ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า สภาพพึงประสงค์ขององค์ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา เป็นรายด้าน พบว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดในอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนคงทองวิทยามีการดำเนินงานด้านการสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้บริหารและคณะครูให้ความสำคัญกับการสรุปผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละรอบการจัดกิจกรรม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความสำเร็จของโครงการและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนารวมถึงแนวทางการปรับปรุงในอนาคต นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ได้รับทราบอย่างทันเวลา ซึ่งช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการบริหาร และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย อีกทั้งยังมีการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกิจกรรมครั้งต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา ถิตย์ประเสริฐ และ ธัชชัย จิตรนันท์ ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า สภาพพึงประสงค์ขององค์ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนคงทองวิทยามีการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน โดยยึดแนวทางการดำเนินงานตามแผนงาน และโครงการที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารและคณะครูมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างชัดเจน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ไปจนถึงการปรับปรุงแก้ไขระหว่างการทำงาน เพื่อให้กิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อีกทั้งยังมีการจัดทำ

โครงการที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาและบริบทของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้ครู ผู้รับผิดชอบมีการนิเทศ กำกับ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรนาถ ภูริเศวตกำจร และสุปรียา ชำนาญพุดิพร ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการกำหนดการประเมิน และเกณฑ์การประเมินผล มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในอันดับที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนคงทองวิทยามีระบบการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ผู้บริหารและคณะครูให้ความสำคัญกับการประเมินผลเป็นกระบวนการสะท้อนคุณภาพของการจัดกิจกรรมและพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุมทุกภาคเรียน และชั้นปี เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการเรียนรู้ของสถานศึกษา อีกทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสัน พรหมเสน ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล อยู่ในระดับมาก

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการร่วมกันวางแผนระหว่าง คณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในอันดับที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนคงทองวิทยามีการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนด แนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมายของกิจกรรม และสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรอบคอบ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ทั้งฝ่ายบริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นอกจากนี้ การนำข้อมูลจากการสำรวจ บริบท ความต้องการ และปัญหาของผู้เรียนมาประกอบการวางแผนยังช่วยให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสอดคล้องกับความเป็นจริงและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤเทพ บัวพัฒน์ และธดา สิทธิธาดา ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับที่ 5 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนคงทองวิทยามีการดำเนินงานด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยยึดหลักการบริหารเชิงวิชาการและการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและคณะครูได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน อีกทั้งยังมีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ประกอบการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและชุมชนโดยรอบ ตลอดจนมีการศึกษาและทำความเข้าใจโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างละเอียด เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้และเป้าหมายการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของคมสัน พรหมเสน ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผลอยู่ในระดับมาก

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับที่ 6 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนคงทองวิทยามีการวางระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมชี้แจงคณะครู ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการนำกิจกรรมไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนยังจัดให้มีการประชุมชี้แจงนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และแนวทางการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ส่วนการประชุมชี้แจงผู้ปกครอง แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่มีความถี่และรูปแบบการสื่อสารที่น้อยกว่ากลุ่มครูและนักเรียน ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดด้านเวลาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรนาถ ภูริเศวตกำจร และสุปรีชา ชำนาญพุฒิพร ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย เมื่อเทียบกับด้านอื่นของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สาเหตุสำคัญมาจากการดำเนินงานด้านการสำรวจข้อมูลยังขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ ส่งผลให้ข้อมูลบางส่วนไม่ครอบคลุมและไม่ทันต่อสถานการณ์จริง นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่นในการให้ข้อมูลยังมีระดับน้อย ทำให้ข้อมูลเชิงบริบทที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร อีกทั้งครูผู้รับผิดชอบยังมีภาระงานจำนวนมาก จึงไม่มีเวลาเพียงพอในการสำรวจข้อมูลอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน รวมถึงการใช้เครื่องมือสำรวจที่ยังไม่มีมาตรฐานชัดเจน ทำให้คุณภาพของข้อมูลไม่สม่ำเสมอ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้การสำรวจข้อมูลได้รับความสำคัญน้อยกว่าด้านอื่น และสะท้อนออกมาในค่ามัธยฐานเลขคณิตที่อยู่ในลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤเทพ บัวพัฒน์ และธดา สิทธิธาดา ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา จากการวิเคราะห์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ทั้ง 7 ด้าน ตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ของเดมมิ่ง ด้านการประชุมชี้แจง ควรเพิ่มความถี่และรูปแบบการประชุมทั้งครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจในปฏิทินและเกณฑ์ประเมินผล โดยเฉพาะกิจกรรมนอกสถานศึกษา ด้านศึกษาวิสัยทัศน์และโครงสร้างหลักสูตร ควรมอบหมายให้ครูและหัวหน้ากิจกรรมวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับเป้าหมายหลักสูตร และจัดทำข้อมูลผลการเข้าร่วมรายภาคเรียน ด้านการสำรวจข้อมูลควรสำรวจจุดเด่นสถานศึกษา บุคลากร ชุมชน และความสนใจผู้เรียน เพื่อนำไปกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการจริง ด้านการร่วมกันวางแผนควรกำหนดนโยบายสนับสนุนทรัพยากร และให้หัวหน้ากิจกรรมประสานงานหลัก พร้อมเพิ่มบทบาทผู้ปกครองและผู้เรียนในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรม ด้านการปฏิบัติตามแผนควรเขียนโครงการอย่างเป็นระบบ ปรับกิจกรรมให้ทันสมัย เปิดลงทะเบียนออนไลน์ และติดตามแก้ปัญหาระหว่างดำเนินงาน ด้านการประเมินผลควรกำหนดเกณฑ์เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 80% ประเมินทั้งเวลา พฤติกรรม และผลงาน พร้อมจัดซ่อมเสริมและรายงานผลสม่ำเสมอ และด้านการสรุปรายงานผล ควรปรับรูปแบบรายงานให้

กระชับ เข้าใจง่าย ใช้ช่องทางหลากหลาย เพื่อให้ข้อมูลถูกนำไปใช้พัฒนากิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของคมสัน พรหมเสน ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดท่าพูด (นครผลประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีแนวทางเพิ่มเติมคือ ผู้บริหารควรวางแผนประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในขณะเดียวกันผู้บริหารและครูร่วมกัน กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท และผู้เรียน และควรมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการแลกเปลี่ยนความรู้รวมถึงมีการนิเทศให้คำปรึกษา ตลอดจนมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับครู มีการสำรวจความพร้อม ความต้องการของครูนักเรียน และชุมชนโดยจัดทำเครื่องมือสำรวจความพร้อมและความต้องการที่หลากหลาย เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบกิจกรรม และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมผู้เรียน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามพบว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา ด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

1. โรงเรียนควรพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูลให้มีความต่อเนื่องและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยจัดทำแบบสำรวจหรือเครื่องมือที่มีความชัดเจน ครบคลุม และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
2. โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่นในการให้ข้อมูลและสะท้อนปัญหาเชิงบริบท เพื่อให้การสำรวจข้อมูลมีความสมบูรณ์และสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

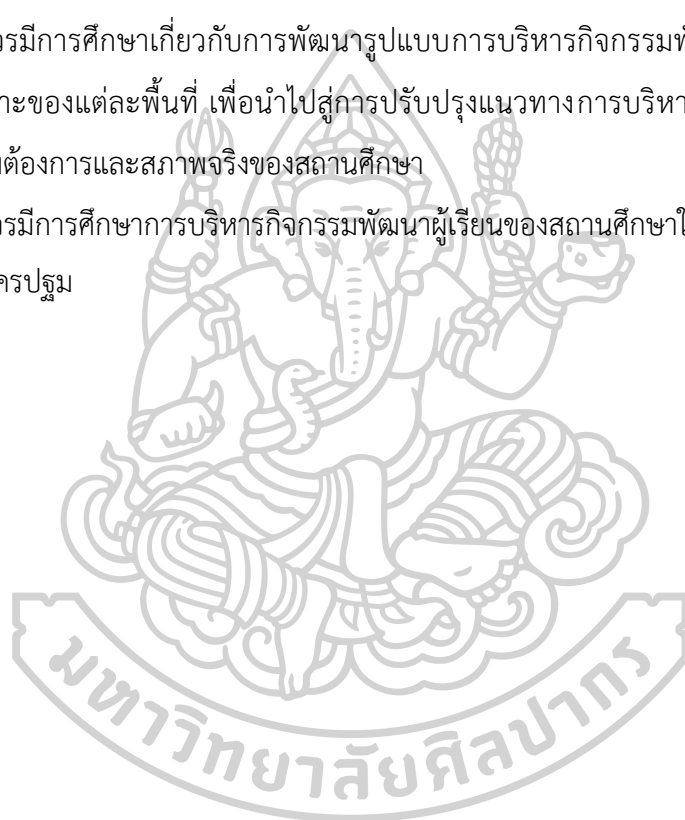
3. โรงเรียนควรมีการนำผลการสำรวจข้อมูลไปใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างเป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงข้อมูลสู่การออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง ของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานด้านนี้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หรือบทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ภาพรวม ที่ครบถ้วนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสม กับบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ตรงกับความต้องการและสภาพจริงของสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษานครปฐม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2545.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

จิตรลดา ทับถม. “การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ลวดลายผ้าไทยทรงดำโดยใช้กระบวนการคิด
เชิงออกแบบร่วมกับการเรียนรู้อิงสถานที่ชุมชนบ้านหนองรี อำเภอบ่อพลอย จังหวัด
กาญจนบุรี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.”วารสาร
มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 20 ฉบับที่ 1(มกราคม - มิถุนายน 2565): 218.

จิตอาสากระทรวงศึกษาธิการ. ความหมายของคำว่าจิตอาสา. เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2567, เข้าถึง
จาก <https://jitarsa.moe.go.th/history-3>.

จิรนาถ ภูริเศวตกำจร และสุปรีชา ชำนาญพุดิพร. “การจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้วิธีการคิดเชิงออกแบบสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพิษณุโลก”วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม -
สิงหาคม 2566): 54.

เจษฎา บุญมาโฮม. หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 11. นครปฐม: โรงพิมพ์
สไมล์ พรินต์ติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์, 2563.

ชุติมา ถิตย์ประเสริฐ และธัชชัย จิตรนนท์. “การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26” วารสารมหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2563): 62.

ธีรศักดิ์ อุปไมยอธชัย. “การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” พิษณุโลก: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2567.

บุญฤศดา พิมพ์สุข และณัชเชษฐ์ พูลเจริญ. “การจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้วิธีการคิดเชิงออกแบบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพิษณุโลก” วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566): 54.

พีรวิธ พลเสน และปฤณต์ นัจนฤตย์. “การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนงานระบายสีประติมากรรมปูนปลาสเตอร์เพื่ออาชีพ สำหรับนักเรียนชุมนุมศิลปะโรงเรียนมหารณพาราม” วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 (กรกฎ - ธันวาคม 2565): 242.

นฤเทพ บัวพัฒน์ และธดา สิทธิธาดา. “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” วารสารสิรินธรปริทรรศน์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566): 413 - 414.

โรงเรียนชัยเกษมวิทยา. คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนว. เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567. เข้าถึงได้จาก <https://oit.chaikasemwit.ac.th/>

โรงเรียนเทิงวิทยาคม. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ประจำปีการศึกษา 2567. เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567. เข้าถึงได้จาก <https://punyanuch2539.wordpress.com/>

โรงเรียนบ้านตะโละหะลอ. หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://bantalohhalo.thai.ac/>

โรงเรียนบ้านบึงทับช้าง. หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://pubhtml5.com/awzc/lat/>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช. เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihealth.or.th/>

ภาษาต่างประเทศ

Allen L. A. **Management and Organization**. New York : McGraw-Hill, 1958.

Best, John W. **Research in Education**, 4^{ed}. (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1981.

Deming, W. E. **PDCA Cycle a Quality Approach**. Cambridge: MA MIT, 1993.

Dianing Arifatul Khoiriyah, Abdul Mu'is, and Mukaffan. “ Guidance Counseling Techniques Through Muhasabah Qur'an and It's Implication For Altruism Attitudes.” **Jurnal Manajemen Pendidikan Islam** 5, 2 (2024): 235-245.

- English Horace B. and English Ava Champney, **A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychological Terms**. London: Longmans, Green and CO, 1976.
- Imelda, Nadella, and Ariba Solin. "The Important Role of the Honor Code in the Standards of Scout Conduct in the Community Environment." **Journal Qier** 1, 1 (2024): 146.
- Izhar Maulana, Nurul Khairunnisa, and Dini Maulidia Putri Lubis. "The Role of Scouting Extracurricular Activities in Recognizing Scouting Symbols at School." **Journal Qier** 1, 1 (2024): 38.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. "Determining Sample Size for Research Activities," *Journal for Education and Psychological Measurement* 3, no. November 1970.
- Likert, Rensis. **New Pattern of Management**. New York: McGraw – Hill Book Company, 1961.
- Lunenburg, Fred C. and Ornstein, Allan C. **Educational Administration: Concepts and Practices**. 7th ed. California: SAGE Publications, 2021.
- Maille, Carroll H, **Foundation of Guidance**. New York : Harper & Row Publisher, Inc, 1971
- Mislia, Alimuddin Mahmud, and Darman Manda. "The Implementation of Character Education through Scout Activities." *International Education Studies* 9, 6 (2016): 130-138.
- Zakaria Nanang et al. "Guidance and Counseling Management: a Scientific Approach to Improving Students' Mental Health." **Jurnal Konseling Pendidikan Islam** 5, 1 (January 2024): 84.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/983

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

11 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคงทองวิทยา

ด้วย นางสาวศิริพร สีนพรม รหัสนักศึกษา 650620090 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้
ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา” มีความประสงค์จะขอเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากท่าน และครู เพื่อประกอบการทำวิจัย ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าว
ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคทงวิทยา”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคทงวิทยา” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่าน มีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านหรือการใช้ชีวิตของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาโปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ใช้สำหรับสอบถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียน, หัวหน้าระดับชั้น, รองหัวหน้าระดับชั้น, หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) จำนวน 21 คน

2. กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 55 คน

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน รวมทั้งสิ้น 22 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคทงวิทยา

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวศิริพร สิ้นพรม

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	[] 1
2.	อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31- 40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	[] 2
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	[] 3
4.	ตำแหน่งหน้าที่ ☐ กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าระดับชั้น/รองหัวหน้าระดับชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) ☐ กลุ่มครูผู้สอน	[] 4
5.	ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ☐ 1-10 ปี ☐ 11-20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31 ปีขึ้นไป	[] 5

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงระดับความคิดเห็นการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
ขั้นตอนการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง							
1.	มีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครอง เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน						[] 6
2.	มีการประชุมชี้แจงให้คณะครู เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน						[] 7
3.	มีการประชุมชี้แจงให้นักเรียน เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน						[] 8
ขั้นตอนศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร							
4.	มีการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน						[] 9
5.	มีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน						[] 10
6.	มีการเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนา						[] 11

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
13.	มีการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานโครงการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้						[] 18
14.	มีการจัดทำโครงการด้านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนที่กำหนดไว้						[] 19
15.	มีการปรับปรุงพัฒนาโครงการกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในระหว่างดำเนินกิจกรรม						[] 20
ขั้นตอนการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล							
16.	มีการกำหนดวิธีการประเมินการผ่าน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละภาคเรียนและ ชั้นปี						[] 21
17.	มีเกณฑ์การประเมินการผ่านกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนอย่างครอบคลุมแต่ละภาค เรียนและชั้นปี						[] 22
18.	มีการประเมินกิจกรรมตามเกณฑ์การผ่าน กิจกรรมแต่ละภาคเรียน และชั้นปีตามที่ สถานศึกษากำหนด						[] 23
19.	มีการนิเทศติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม						[] 24
ขั้นตอนการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน							
20.	มีการสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน						[] 25
21.	มีการรายงานการปฏิบัติกิจกรรมให้ ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างเป็นปัจจุบัน						[] 26
22.	มีจัดทำข้อเสนอแนะปรับปรุงการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						[] 27

ที่ อว 8612.2/620

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

3 กันยายน 2568

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคงทองวิทยา

ด้วย นางสาวศิริพร สีนพรม รหัสนักศึกษา 650620090 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้
ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา” ในการนี้ ภาควิชาการ
บริหารการศึกษา ใ้รขอความอนุเคราะห์จากท่านคณะผู้บริหารโรงเรียนคงทองวิทยา จำนวน 7 ท่าน เข้าร่วม
ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันพุธที่ 10 กันยายน 2568 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้อง
ประชุม ICT โรงเรียนคงทองวิทยา จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus
Group Discussion) ในวันและเวลาดังกล่าว ภาควิชาการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

1. นางสาวกัญญาณัฐ	บุญพวง	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ
2. นางสาวจิราพร	โยคะนิตย์	หัวหน้าระดับชั้น
3. นางสาวอรอรุรา	สุขแปดริ้ว	หัวหน้ากิจกรรมยุวกาชาด
4. นางสาวญาณิศา	ไพรวลัย	หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี
5. นายปิยะพงษ์	กำลังงาม	หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. นางสาวศิริพร	สามฤศรี	ครูที่ปรึกษาชุมนุม
7. นายเสถียรพล	แช่ลิ้ม	ครูที่ปรึกษาชุมนุม

ภาคผนวก ง
แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

เรื่อง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคงทองวิทยา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

คำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

1. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง
2. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตร
3. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน
4. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการร่วมกันวางแผนระหว่างคณะครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง
5. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน
6. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการกำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินผล
7. แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการสรุป รายงานผลการปฏิบัติงาน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวศิริพร สีนพรม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดท่าตำหนัก (เทพวิทยเสถียร) จังหวัดนครปฐม
	พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา จากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม
	พ.ศ. 2561 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต ค.บ.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
	พ.ศ. 2565 ศึกษาต่อในระดับศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

